

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Komparace produktů životního pojištění a výběr optimálního produktu
Comparison of the Life Insurance Products and Selection of the Optimal Product

Student:	Jakub Hauerland
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Martina Borovcová, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student:

Jakub Hauerland

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R010 Finance

Specializace:

00 Finance

Téma:

Komparace produktů životního pojištění a výběr optimálního produktu
Comparison of the Life Insurance Products and Selection of the Optimal Product

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika životního pojištění
3. Analýza vybraných produktů životního pojištění
4. Výběr optimálního produktu životního pojištění pro konkrétní subjekt
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DAŇHEL, Jaroslav a kol. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

FOTR, Jiří, Lenka ŠVECOVÁ a kol. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Borovcová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh č. 6 a 7, vypracoval samostatně. Přílohy č. 1 až 5 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil.“

V Ostravě dne 9.5.2014

.....
Jakub Hauerland

Poděkování

„Děkuji vedoucí práce Ing. Martině Borovcové, Ph.D. za metodické vedení práce, cenné rady a čas, který mi věnovala při zpracování této bakalářské práce.“

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Charakteristika životního pojištění	4
2.1	Životní pojištění.....	4
2.2	Členění životního pojištění	5
2.3	Pojistné a pojistná částka	6
2.4	Daňové zvýhodnění	7
2.5	Subjekty zúčastněné na pojištění	8
2.6	Druhy životního pojištění	8
2.6.1	Pojištění pro případ smrti	9
2.6.2	Pojištění pro případ dožití	9
2.6.3	Smíšené životní pojištění	11
2.7	Připojištění.....	12
2.8	Pojistná smlouva.....	14
2.9	Vznik a zánik životního pojištění	14
3	Analýza produktů životního pojištění	16
3.1	Trh s životním pojištěním v České republice	16
3.2	ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB.....	18
3.2.1	Charakteristika produktu FORTE	19
3.3	ING Životní pojišťovna, N.V.	20
3.3.1	Životní pojištění ING SMART	20
3.4	Pojišťovna České spořitelny, a. s., Vienna Insurance Group	21
3.4.1	Životní pojištění FLEXI	22
3.5	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group.....	23
3.5.1	Životní pojištění PERSPEKTIVA.....	24
3.6	Česká pojišťovna, a. s.	25

3.6.1	Životní pojištění DIAMANT	26
4	Výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt	28
4.1	Charakteristika subjektu	28
4.2	Metody vícekritériálního hodnocení	28
4.3	Metody stanovení vah kritérií	29
4.3.1	Metody přímého stanovení vah kritérií	29
4.3.2	Metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnávání	30
4.3.3	Metoda postupného rozvrhu vah	32
4.3.4	Stanovení vah kompenzační metodou	32
4.4	Metody hodnocení variant	32
4.4.1	Metoda bazické varianty	33
4.4.2	Metoda váženého pořadí	34
4.5	Stanovení variant a kritérií	34
4.5.1	Charakteristika kritérií	35
4.6	Stanovení vah kritérií	37
4.7	Stanovení hodnoty variant	39
4.8	Výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt	42
5	Závěr	45
	Seznam použité literatury	46
	Seznam zkratk	49
	Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

V současné době hraje pojištění velmi důležitou roli v životě člověka. Je schopno pokrýt důsledky rizik jak na životě, tak i majetku či zdraví občana. V průběhu života se lidé setkávají s řadou neočekávaných situací, jejichž důsledky mohou neblaze ovlivnit jejich životy. Těmto životním situacím nelze nijak zabránit, nicméně zvolením správného druhu pojištění či připojištění lze důsledkům těchto situací předcházet.

Pojistný trh nabízí mnoho druhů pojistných produktů, které zabezpečují různé důsledky rizik v odlišném rozsahu. Pojistné produkty v životním pojištění by měly být konstruovány individuálně, aby přesně vyhovovaly potřebám a požadavkům klienta. Každý klient preferuje zabezpečení proti odlišným pojistným rizikům.

Cílem práce je výběr optimálního produktu životního pojištění na základě požadavků konkrétního subjektu.

Práce je rozdělena na tři části. První část je věnována charakteristice životního pojištění. Jsou zde charakterizovány základní pojmy v oblasti životního pojištění, druhy životního pojištění a současné možné formy připojištění. Zmíněny jsou informace o pojistné smlouvě, daňovém zvýhodnění či o vzniku a zániku životního pojištění. V druhé části práce je nejprve charakterizován trh životního pojištění v České republice a poté jsou představeny jednotlivé pojišťovny včetně jejich produktů životního pojištění. Třetí část obsahuje výběr optimálního produktu životního pojištění pro konkrétní subjekt pomocí metod vícekritériální analýzy. Nejprve je charakterizován subjekt, pro něhož je vybírán optimální produkt. Dále je zde obsažen popis metod vícekritériálního hodnocení variant, kde jsou nejprve charakterizovány metody stanovení vah kritérií a poté metody hodnocení variant. Jako další jsou stanovena kritéria, která ovlivní výsledek hodnocení variant. Poté jsou určeny váhy kritérií pomocí metody párového srovnávání a bodovací metody. Nakonec je vybrán optimální produkt, na základě vícekritériálního hodnocení variant, konkrétně aplikací metody bazické varianty a metody váženého pořadí.

2 Charakteristika životního pojištění

Kapitola obsahuje charakteristiku životního pojištění a klasifikaci pojištění. Jsou zde uvedeny a podrobně popsány druhy životního pojištění. Dále je charakterizována pojistná smlouva, vznik a zánik pojištění. Následující údaje byly čerpány z publikací Ducháčková (2009), Daňhel (2006) a z občanského zákoníku. Další zdroj představovaly internetové stránky České asociace pojišťoven.

2.1 Životní pojištění

Životní pojištění zahrnuje krytí rizik ohrožujících životy lidí. V rámci těchto pojištění se uplatňují výplaty pojistných plnění v případě pojistných událostí, které se týkají života pojištěných osob. V životním pojištění jsou kryta dvě základní rizika, a to riziko úmrtí a riziko dožití. V současné době jsou v životním pojištění různě kombinovány tyto dvě události. Ke zmíněným rizikům se často přidávají i pojistná nebezpečí neživotního charakteru (úraz, vážné nemoci, invalidita apod.).

Životní pojištění představuje obnosovou formu pojištění, tedy dopředu je známá pojistná částka, která bude vyplacena v případě smrti pojištěného nebo v případě dožití se sjednaného okamžiku. Dříve byl v životním pojištění kladen hlavní důraz na krytí pojistného nebezpečí úmrtí, tak aby bylo zajištěno krytí potřeb finančně závislých osob při úmrtí živitele rodiny. Krytí pojistného nebezpečí úmrtí je stále nezbytnou součástí životního pojištění, ovšem význam se dnes přisuzuje i zařazování spořicí složky do krytí životního pojištění. Hlavním důvodem zařazení spořicí složky je prodlužování střední délky života lidí. Za pár let bude mnohem více důchodců než ekonomicky aktivních lidí. Stát nebude mít dostatek finančních prostředků na vyplácení starobních důchodů, a pokud ano, jejich výše bude stačit pouze na základní potřeby. Budeme-li si chtít zachovat vyšší životní úroveň, je důležité vytvoření určitých rezerv na stáří, k čemuž by nám mělo pomoci životní pojištění. Životní pojištění je spořicí a investiční nástroj, který vytváří specifickým způsobem úspory. Také stát podporuje životní pojištění, a to možným uplatněním daňového zvýhodnění pro pojistné v životním pojištění.

2.2 Členění životního pojištění

Životní pojištění má charakter komečního, rezervotvorného, obnosového, dlouhodobého, běžného smluvního pojištění.

Dle způsobu financování patří životní pojištění mezi komerční pojištění. *Komerční pojištění* je dobrovolné. Zahrnuje krytí rizik ekonomických subjektů v návaznosti na jejich rozhodnutí a potřeby. Výše pojistného se zde odvíjí od výše rizika. Ke sjednání komerčního pojištění je zpravidla nutné sepsat pojistnou smlouvu. Dalším druhem pojištění podle způsobu financování je sociální pojištění. *Sociální pojištění* kryje rizika, která mají sociální charakter, a z nich vyplývající potřeby.

Z hlediska potřeby zabezpečení budoucích závazků z pojištění je životní pojištění *pojištěním rezervotvorným*. U tohoto typu pojištění je vytvářena z přijatého pojistného pojistně technická rezerva, která souvisí s krytím důsledku rizika, ke kterému určitě dojde, jen není známý přesný okamžik. V těchto pojištěních se pojistné plnění vyplácí vždy (až na výjimky). Mezi další typ pojištění podle zabezpečení budoucích závazků z pojištění se řadí rizikové pojištění. *Rizikové pojištění* je takové pojištění, kdy k pojistné události nemusí vůbec dojít, nebo naopak k pojistné události může docházet opakovaně. U rizikového pojištění není tvořena rezerva, nýbrž přijaté pojistné je pojistitelem využíváno na výplatu pojistných plnění vůči ostatním klientům.

Životní pojištění dále patří do skupiny pojištění obnosových. *Pojištění obnosová* nemají konkrétně odhadnutelný rozsah škody, proto je při uzavření uvedena pojistná částka, která je základem pro stanovení pojistného plnění. Tento typ pojištění je využíván pro krytí abstraktní potřeby. Pojistné plnění není závislé na výši škody, odvíjí se pouze od částky předem stanovené v pojistné smlouvě. U obnosových pojištění není omezen počet uzavřených pojistných smluv. V případě pojistných událostí tedy může dojít k výplatě i vícekrát. Pojištění obnosová řadíme do skupiny pojištění dle krytí potřeb, mezi které dále patří pojištění škodová. U *škodových pojištění* je hodnota pojistného plnění odhadnuta na základě konkrétního rozsahu škody. Podobně jako u obnosových pojištění není stanoven limit počtu uzavřených pojištění, ale úhrady pojistného by neměly vést k obohacení klienta.

Dle způsobu placení pojistného se životní pojištění dělí na běžně placené a jednorázově placené. V případě *běžně placeného* pojištění se pojistné platí pravidelně v dohodnutých obdobích, např. měsíc, pololetí, rok. Dohoda o počátku a délce pojistných období musí být součástí pojistné smlouvy. *Jednorázové pojistné* je stanoveno na celou dobu

pojištění a platí se většinou při počátku pojištění. V dnešní době ale zájem o tento způsob placení pojistného spíše klesá.

Životní pojištění se nesjednává na dobu kratší než jeden rok, tudíž ho můžeme zařadit mezi *dlouhodobá pojištění*.

2.3 Pojistné a pojistná částka

Lidský život nelze vyčíslit jako určitou hodnotu. Z toho důvodu je mezi pojistitelem a pojistníkem sjednána pojistná částka, která je uvedena v pojistné smlouvě. Tato částka bývá vyplacena v případě, že dojde k pojistné události. Pro vyplacení pojistné částky je třeba pojistiteli oznámit vznik pojistné události. Pojistnou událost je zapotřebí nahlásit nejpozději do 10 let od jejího vzniku, aby nedošlo k promlčení. Tato lhůta začíná běžet od roku následujícího, po vzniku pojistné události. Podle výše pojistné částky a pravděpodobnosti realizace pojistného plnění pojišťovna stanoví výši pojistného.

Výše pojistného se určí tak, že k částce netto pojistného se následně přičítají správní náklady pojišťovny, pak vzniká tzv. brutto pojistné. Netto pojistné je složeno z rizikové a rezervotvorné (spořicí) složky. Riziková složka pojistného je vyčíslena na základě pravděpodobnosti vzniku pojistné události. Rezervotvorná složka bývá stanovena především na základě klientem požadované výše pojistné částky. Výši netto pojistného také ovlivňuje technická úroková míra. Ta zaručuje minimální zhodnocení vloženého pojistného. Poměr rizikové a rezervotvorné složky se může u jednotlivých typů životního pojištění výrazně lišit. Je-li pojištění sjednáno na riziko dožití, pak bývá pojistné plnění vyplaceno pojištěné osobě. Pokud je ovšem pojištění sjednáno na riziko smrti, vzniká po smrti pojištěného nárok na výplatu pojistného plnění osobě obmyšlené, která je uvedena v pojistné smlouvě. Pokud není z jakýchkoli důvodů osoba obmyšlená uvedena ve smlouvě, pak pojistitel určí osobu, které připadá pojistné plnění. V první řadě má na pojistné plnění nárok manžel, či manželka. Pokud osoba pojištěná nežila v manželství, pak připadá nárok na její děti. V případě, že pojištěná osoba neměla ani děti, pak vzniká nárok na pojistné plnění rodičům, nebo osobě, která s osobou pojištěnou žila déle, než jeden rok ve společné domácnosti. V případě, že žádná z uvedených osob neexistuje, připadá nárok na pojistnou částku účastníkům dědického řízení.

Pojistné je možné hradit běžně, či jednorázově. Běžné pojistné lze splácet v pravidelných intervalech po celou dobu trvání pojištění, nebo po předem stanovenou dobu.

Pojistná částka je pojišťovnou uhrazena buď jednorázově, nebo je vyplácena ve formě pravidelných důchodových plateb. Způsob úhrady pojistného a pojistné částky je uveden v pojistné smlouvě.

Tab. 2.1 Struktura ceny v životním pojištění

Brutto (celkové) pojistné		
Netto (ryzí) pojistné		Správní náklady
Rezervotvorná (spořivá) složka	Riziková složka	Správní náklady

Zdroj: DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2009.

2.4 Daňové zvýhodnění

Prostřednictvím daňového zvýhodnění stát podporuje životní pojištění. Představuje totiž výhodnou alternativu pro financování potřeb v důchodovém věku. Jedná se především o pojištění pro případ dožití, které umožňuje lidem spořit na stáří. Pokud se dožijí sjednaného věku uvedeného v pojistné smlouvě, pojišťovna jim vyplatí částku ve formě pojistného plnění předem sjednanou v pojistné smlouvě.

Daňové zvýhodnění je upraveno v zákoně o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Podle něj si lze zaplacené pojistné na životní pojištění odečíst od základu daně z příjmu. Je ovšem nutné, aby byly splněny určité podmínky. Pojištění musí krýt riziko dožití. Pojistník a pojištěný musí být stejná osoba. Další podmínkou je, aby byla pojistná smlouva uzavřena nejméně na dobu 5 let a zároveň, aby byl okamžik výplaty pojistného plnění sjednán nejdříve na rok, kdy pojištěný dosáhne věku 60 let. Také je důležité, na jakou výši je stanovena pojistná částka pro případ dožití. U pojistných smluv s pojistnou dobou od 5 do 15 let je potřeba, aby měla pojistná částka hodnotu alespoň 40 000 Kč. Smlouvy uzavřené na dobu delší jak 15 let musí obsahovat pojistnou částku ve výši nejméně 70 000 Kč. Pokud jsou tyto podmínky splněny, je možné si od základu daně odečíst až 12 000 Kč ročně. Daňového zvýhodnění může využít také zaměstnavatel v případě, že se rozhodne svým zaměstnancům přispívat na životní pojištění. Zaplacené příspěvky na životní pojištění lze zahrnout do daňově uznatelných nákladů. Maximální výše na rok činí 30 000 Kč za každého zaměstnance. Tato částka se současně týká příspěvků na penzijní připojištění. Zaměstnavatel tedy může zaměstnancům přispívat v této výši pouze na životní pojištění, nebo pouze na penzijní připojištění, nebo na oboje a částku rozdělit v poměru podle svého uvážení. Příspěvky poskytnuté do limitu nepodléhají placení sociálního a zdravotního pojištění.

2.5 Subjekty zúčastněné na pojištění

V souvislosti s pojištěním je žádoucí si upřesnit význam jednotlivých osob zúčastněných na pojištění při jeho průběhu.

Pojistitel je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojištění, tj. pojišťovna nebo jiný subjekt, jemuž bylo uděleno povolení k pojišťovací činnosti. Toto povolení uděluje Česká národní banka. Pojistitel má právo na pojistné, a pokud dojde k pojistné události, je povinen vyplatit pojistné plnění.

Pojistník je fyzická nebo právnická osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu. Je oprávněn měnit její obsah nebo ji vypovědět. Je povinen platit pojistné. Má právo stanovit obmyšleného pro případ, že pojistnou událostí je smrt pojištěného. Může být zároveň pojištěným.

Pojištěný je osoba, na jejíž majetek, život, zdraví anebo odpovědnost za škodu se pojištění vztahuje. Má právo na pojistné plnění.

Oprávněná osoba je osoba, které vzniká v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění.

Obmyšlený je oprávněná osoba, které vzniká právo na výplatu sjednaného pojistného plnění v případě smrti pojištěného. Určuje ji pojistník a specifikuje ji jménem nebo vztahem k pojištěnému. Pokud není pojistník zároveň pojištěným, může tak učinit pouze se souhlasem pojištěného.

Poškozený je osoba, která utrpěla škodu na majetku, životě nebo zdraví, za níž podle platných právních předpisů odpovídá někdo jiný.

2.6 Druhy životního pojištění

Životní pojištění zahrnuje krytí následujících dvou rizik, a to rizika úmrtí a rizika dožití, nicméně v současnosti na trhu najdeme celou řadu pojištění, kde jsou tato rizika kombinována v různých podobách. Vznikají tedy mnohé druhy a podoby životního pojištění. Základní rozdělení produktů životního pojištění:

- *pojištění pro případ smrti* (časově neomezené pojištění pro případ smrti a dočasné pojištění pro případ smrti),
- *pojištění pro případ dožití* (věnové pojištění, důchodové pojištění),

- *smíšená pojištění pro případ smrti nebo dožití* (kapitálové životní pojištění, investiční životní pojištění, universální životní pojištění).

2.6.1 Pojištění pro případ smrti

Pojištění pro případ smrti je také často označováno jako rizikové životní pojištění. Toto pojištění kryje pouze rizika úmrtí. V pojistné smlouvě pojistník určí osobu obmyšleného, které bude po pojistné události a její likvidaci pojistné plnění vyplaceno. Jestliže není určena osoba obmyšleného, postupuje pojistné plnění do dědického řízení. Účelem výplaty pojistného plnění je obvykle zajištění pozůstalých, ale může to být také úhrada závazků pojištěného anebo úhrada nákladů spojených s úmrtím a pohřbem. Pojistná událost musí být nejprve prokázána, až poté dojde k výplatě pojistného plnění. Pojištění pro případ úmrtí se vyskytuje v několika podobách. Rozlišujeme dočasné pojištění pro případ úmrtí a časově neomezené pojištění pro případ úmrtí.

Dočasným pojištěním pro případ úmrtí je kryto riziko smrti výhradně v rámci sjednané pojistné doby. Pojistná doba je stanovena v pojistné smlouvě podle individuálních potřeb pojištěného a vyjadřuje dobu, na kterou je pojištění uzavřeno. Pojistnou dobu můžeme sjednat jako dobu určitou nebo neurčitou. Pojistné plnění je tedy vypláceno pouze v případě, že k pojistné události dojde v průběhu pojistné doby. Jestliže nedojde k úmrtí pojištěného ve sjednané době, pojištění zaniká bez jakékoliv náhrady. Takový typ životního pojištění bývá často využíván v souvislosti se zajištěním jistiny úvěru. Výše pojistné částky je tedy nastavena tak, aby v případě smrti pojistníka byl zbytek jistiny jednorázově splacen.

U *časově neomezeného pojištění pro případ úmrtí* je plnění vypláceno vždy, jen není známý okamžik výplaty. Se zvyšujícím se věkem dochází také ke zvýšení pravděpodobnosti, že dojde k pojistné události. U většiny pojišťoven je horní hranice pro výplatu pojistného plnění 85 let věku. Současně je také omezeno placení pojistného a to maximálně do věku 65 let. Cena tohoto pojištění patří k nejnižším na trhu s tradičními životními pojištěními, protože se zohledňuje pouze riziko úmrtí.

2.6.2 Pojištění pro případ dožití

Pojištění pro případ dožití je v podstatě obdobou spoření. Pojistník platí pojistné jednorázově, nebo běžně. Výplatu pojistného plnění pak obdrží v den stanovený v pojistné

smlouvě. Jestliže u pojištěného nastane smrt dříve, než je datum výplaty pojistného plnění, pojištění bez náhrady zaniká. U pojištění pro případ dožití je možnost sjednat minimální zhodnocení díky garantované technické úrokové míře. Technická úroková míra vyjadřuje zaručený podíl na výnosech z finančního umístění v životním pojištění a současně je také cenotvorným faktorem. Čistá podoba tohoto druhu pojištění se prakticky nesjednává. Typické je využití odvozených druhů pojištění pro případ dožití, a to důchodové pojištění a věnové pojištění.

Důchodové pojištění je vlastně pojištění na dožití se sjednaného věku s postupnou výplatou pojistné částky. Od sjednaného okamžiku v pojistné smlouvě je pojištěnému vyplácen sjednaný důchod. Podle způsobu určení okamžiku počátku výplaty důchodu rozlišujeme pojištění:

- *ihned splatného důchodu*, kdy je pojistníkem zapláceno jednorázově pojistné, ze kterého pak pojišťovna začíná pravidelně vyplácet pojištěnému důchod (tato podoba důchodového pojištění dnes není častá),
- *pojištění odloženého důchodu*, kdy je po předem stanovenou dobu placeno pojistné a současně je určen okamžik výplaty důchodu (tento druh důchodového pojištění je dnes uzavírán častěji).

V současné době tento produkt spíše stagnuje. Konkurence je tvořena doplňkovým penzijním spořením, které je pro občana mnohem zajímavější než důchodové pojištění, díky státnímu příspěvku.

Věnové pojištění se obecně sjednává na dožití se finančně závislé osoby. Pojistnou smlouvu uzavírá jeden, nebo oba rodiče ve prospěch svého dítěte. Pojistné plnění se vyplácí při dožití se sjednaného věku. Výplata pojistného plnění může být jednorázová nebo ve formě postupných výplat důchodu. Věnové pojištění je obvykle nabízeno ve formě stipendijního, studijního nebo svatebního pojištění. Toto pojištění obvykle nemá pouze čistou podobu pojištění na dožití, ale bývá rozšířeno o další pojistná nebezpečí. Jedná se zejména o úmrtí rodiče, pojistné nebezpečí invalidity rodiče nebo riziko smrti pojištěného dítěte.

Kolektivní životní pojištění je specifická podoba životního pojištění. Hlavní charakteristikou tohoto druhu pojištění je to, že jednou pojistnou smlouvou je pojištěna určitá skupina osob. Nejčastějším typem kolektivního životního pojištění je situace, kdy zaměstnavatel hradí životní pojištění za své zaměstnance. V České republice hraje kolektivní životní pojištění pouze malou roli. Pokud se uplatňuje, tak ve své rizikové podobě.

Rezervotvorná složka kolektivního životního pojištění není předmětem zájmu. Důvodem je současný přístup státu k daňovým zvýhodněním životního pojištění. Daňové zvýhodnění může být využito pouze za podmínky, že pojistník je současně pojištěným. Výhodou kolektivního životního pojištění je oproti individuálnímu pojištění jeho nižší cena z důvodu nižších nákladů na správu, nižších provizí vyplacených zprostředkovatelům apod.

2.6.3 Smíšené životní pojištění

Smíšené životní pojištění je kombinací pojištění pro případ smrti a dožití. Sloučením těchto základních rizik, představuje širší pojistnou ochranu, a proto je velice atraktivní. Vývojem smíšeného životního pojištění se mění klasická podoba tohoto pojištění ve směru větší variability, což znamená, že smíšené životní pojištění může být sjednáno na různé pojistné částky při dožití a při úmrtí. Podle individuální životní a finanční situace klienta může být pojištění také sjednáno na zvyšující se pojistnou částku při dožití se pojistné doby. Pro smíšené životní pojištění je také typické, že bývá rozšiřováno o krytí dalších rizik neživotního charakteru (např. invalidita, vážná nemoc apod.). Do kategorie smíšeného životního pojištění řadíme kapitálové, investiční a univerzální životní pojištění.

Kapitálové životní pojištění představuje druh životního pojištění, který spojuje ochranu života se spořením. Část pojistného v tomto druhu životního pojištění pokrývá rizikovou složku a část složku spořicí. Spořicí složka je pak pojišťovnou investována, což přináší klientovi zhodnocení vložených peněz. Výhodou kapitálového pojištění je zaručený minimální výnos garantovaný pojišťovnou v podobě zhodnocení vkladu o technickou úrokovou míru.

Investiční životní pojištění je jedním z nejúspěšnějších pojištění v současné době. Kombinuje prvky klasického pojištění s investováním na kapitálovém trhu. Pojistník se v rámci investičního životního pojištění pojišťuje pro případ smrti a dožití. Zároveň, prostřednictvím pojišťovny, investuje a zhodnocuje prostředky ve formě podílových jednotek podle svého uvážení. U investičního životního pojištění tedy výše naspořených prostředků není předem známá a pojistné plnění se odvíjí od toho, jakých výnosů jsme dosáhli z investování prostředků rezerv pojistného v otevřených podílových fondech, vytvořených pojišťovnou. Mezi fondy obvykle patří akciový fond, peněžní fond, fond dluhopisů, fond státních cenných papírů, fond cizích měn anebo různé smíšené fondy, které kombinují jednotlivé instrumenty. Pojistník se poté snaží svou vlastní investiční volbou co nejlépe

zhodnotit své vložené prostředky v podílových fondech. Investiční riziko je přeneseno z pojišťovny na pojistníka. Přenesením investičního rizika na pojistníka se pojišťovna zbavuje závazku vyplácet minimální garantovaný výnos, ale zároveň také přichází o možnost vytvářet zisk v případě, že by dosáhla vyššího zhodnocení prostředků rezerv. V rámci investičního životního pojištění má pojistník u pojišťovny otevřen korunový a podílový účet. Na korunový účet je připisováno pojistné, ze kterého je strháváno rizikové pojistné a správní náklady. Podílový účet je pak tvořen z prostředků ve formě podílových jednotek a tyto podílové jednotky se podle alokačního poměru rozdělují mezi jednotlivé investiční fondy. Alokační poměr může pojistník individuálně měnit a tím i upravovat potenciální výnos a riziko spojené s jeho pojištěním.

Univerzální životní pojištění je pružné pojištění, které umožňuje pojištěným různými způsoby přizpůsobovat rozsah pojistné ochrany svým momentálním finančním možnostem. Pojištění se skládá z rizikové a spořicí složky. Pojistník má v pojistné smlouvě stanovenou výši pojistného, ale jeho placení si může podle své aktuální finanční situace měnit. Pojistník také může měnit dobu placení pojistného, dočasně zastavit placení, pak zase obnovit, jednorázově splatit anebo si dokonce vypůjčit do určitého limitu z již zaplaceného pojistného. Odlišnosti mezi kapitálovým životním pojištěním a univerzálním životním pojištěním spočívají v tom, že pojistník nemá pevně stanovenou výši pojistného, které musí odvádět příslušné pojišťovně a ani není povinen pojistné platit pravidelně. Pojistné může pojistné odvádět, kdy chce a v jakékoliv výši. Příspěvky pojistníka se pak připisují na jeho individuální účet, z něhož se pravidelně sráží rizikové pojistné. Zůstatek na tomto účtu představuje rezervu. Pojistník si pak sám podle svého úsudku reguluje objem úspor, které může nechat zhodnocovat o technickou úrokovou míru nebo je investovat v investičních fondech, jako v případě investičního životního pojištění.

2.7 Připojištění

Jak již bylo výše uvedeno, je dnes pro životní pojištění obvyklé, že krytí rizika dožití a úmrtí bývá doplněno o krytí neživotních rizik. V souvislosti se sjednáním životního pojištění je typické sjednávání připojištění v různých podobách. Patří k nim zejména úrazové pojištění, invalidní pojištění, pojištění vážných chorob, pojištění pro případ nemoci nebo pojištění dlouhodobé péče.

Úrazové pojištění je nejrozšířenějším druhem připojištění k životnímu pojištění. Za jeho oblibou stojí bezesporu i jeho nízká cena vzhledem k pojistnému, na které jsou uzavírána životní pojištění. Důvodem nízké ceny je nízká pravděpodobnost vzniku pojistné události. Pojistné plnění je vyplaceno pojištěnému v případě úrazu nebo smrti následkem úrazu. Pokud dojde k smrti následkem úrazu, vyplatí pojišťovna sjednanou pojistnou částku z hlavního pojištění a zároveň z připojištění. Dále si pojištěný může v rámci úrazového pojištění sjednat pojištění drobných úrazů.

U invalidního pojištění je pojistné plnění vypláceno, pokud se pojištěný stane plně invalidním. Pojistné plnění se vyplácí ve formě důchodu nebo jednorázového pojistného plnění. Další možností je také zproštění od placení pojistného v případě invalidity. Pokud je pojištěnému přiznán invalidní důchod ze sociálního pojištění, pojišťovna se za něj ujímá placení pojistného.

Pojištění vážných chorob kryje riziko onemocnění některou z vážných chorob sjednaných v pojistné smlouvě (rakovina, infarkt, mozková mrtvice, apod.). Za pojistnou událost se považuje diagnóza vážného onemocnění, jestliže u pojištěného tato nemoc byla zjištěna poprvé v životě. Výše pojistného plnění se odvíjí od stupně závažnosti diagnózy a stádia zjištěného onemocnění.

Pojištění pro případ nemoci slouží jako doplněk státního pojištění. Typické je pro osoby, kterým nedostačují státní nemocenské dávky, nebo na ně nemají nárok. Z tohoto pojištění mohou být hrazeny náklady související se zdravotními riziky a důsledky nemoci. Nejčastěji bývají jako připojištění využívány produkty:

- *připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti,*
- *připojištění denní podpory při pobytu v nemocnici,*
- *připojištění stomatologických výkonů,*
- *připojištění nadstandardního vybavení při pobytu v nemocnici nebo nadstandardní zdravotní péče.*

Pojištění dlouhodobé péče je pojištění pro případ, kdy se člověk stává bezmocným následkem úrazu. Pojistné plnění bývá vyplaceno, když pojištěný vyžaduje opakovanou pomoc od jiné osoby při zajišťování alespoň některých jeho základních potřeb. Podle stupně bezmocnosti pojišťovna hradí pouze procentní část z denní dávky, kterou si pojistník stanovil v pojistné smlouvě.

2.8 Pojistná smlouva

Pojistná smlouva je smlouva o finančních službách, kterou je řešen dvoustranný vztah. Pojistitel se zavazuje poskytnout ve sjednaném rozsahu pojistné plnění, nastane-li pojistná událost ve smlouvě blíže specifikovaná a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné. Ve smlouvě jsou vyjádřeny konkrétní pojistné podmínky a podmínky realizace pojištění, které jsou závazné pro obě smluvní strany. Pojistná smlouva musí být uzavřena vždy písemně a podepsaná od obou zúčastněných stran s výjimkou pojištění s pojistnou dobou kratší než jeden rok. Pojistnou smlouvu uzavírá fyzická nebo právnická osoba s pojistitelem. Uzavření pojistné smlouvy probíhá na základě podání návrhu a jeho akceptování. Navrhovatelem je pojistitel.

Akceptování pojistné smlouvy může proběhnout buď podpisem návrhu pojistné smlouvy a doručením pojistiteli do doby, kterou pojistitel stanovil, nebo zaplacením pojistného. Před akceptací pojistné smlouvy by měl být pojistník automaticky seznámen s pojistnými podmínkami pojistné smlouvy nebo musí být smlouva před akceptací návrhu poskytnuta k pročtení. Podmínky pojistné smlouvy musí být přímo součástí pojistné smlouvy, nebo musel být pojistník s podmínkami předem seznámen. Po uzavření pojistné smlouvy je pojistníkovi pojistitelem vydána pojistka. Pojistka není pojištění, ale pouze doklad, že takové pojištění existuje a bylo uzavřeno. Při zničení, krádeži, ztrátě nebo poškození pojistky vydá pojistitel pojistníkovi po zaslání písemné žádosti pojistníka a na jeho vlastní náklady druhopis pojistky.

2.9 Vznik a zánik životního pojištění

Životní pojištění vzniká po uzavření pojistné smlouvy. Přesný okamžik vzniku pojištění je uveden v pojistné smlouvě. Smlouva musí být v písemné podobě a pro uvedení v platnost je nutné smlouvu stvrdit podpisy obou účastníků.

Životní pojištění zaniká z důvodů, mezi které můžeme zařadit:

- *uplynutí pojistné doby*, na kdy bylo pojištění sjednáno. V pojistné smlouvě lze také specifikovat podmínky, kdy pojištění uplynutím doby nezaniká (např. pokud pojistitel nebo pojistník nejméně šest týdnů před uplynutím doby nesdělí druhé straně, že na dalším trvání nemá zájem),

- *nezaplacení pojistného*, kdy pojistník obdržel upomínku, ve které stanovil pojistitel dodatečnou lhůtu na zaplacení, a ta nebyla využita. Tato lhůta nesmí být kratší než jeden měsíc. Pojištění zaniká dnem následujícím po marném uplynutí této lhůty,
- *dohodu* mezi pojistníkem a pojistitelem, která musí obsahovat okamžik zániku pojištění a způsob vyrovnání závazků,
- *odstoupení od smlouvy*, na které má právo pojistník i pojistitel, pokud zjistí, že mu byly poskytnuty úmyslně nebo z nedbalosti nepravdivé nebo neúplné informace, týkající se sjednávaného pojištění. Pojistitel má právo odstoupit od smlouvy do dvou měsíců ode dne, kdy tuto skutečnost zjistil, jinak právo zaniká,
- *výpověď* ze strany pojistníka ke konci pojistného období. Výpověď musí být doručena minimálně šest týdnů před uplynutím pojistného období. Do dvou měsíců ode dne uzavření pojistné smlouvy lze vypovědět smlouvu jak pojistníkem, tak i pojistitelem. Pojištění je ukončeno po osmi dnech od doručení výpovědi druhé straně,
- *zánik pojistného rizika, věci, osoby*,
- *smrt pojištěné fyzické osoby*.

3 Analýza produktů životního pojištění

V kapitole je nejprve popsán trh s životním pojištěním v České republice. Dále jsou vybrané pojišťovny stručně charakterizovány společně s produkty životního pojištění, které nabízejí.

Informace ke zpracování kapitoly byly čerpány z internetových stránek České národní banky a České asociace pojišťoven. Další pramen informací tvořily internetové stránky vybraných pojišťoven, včetně internetových stránek jejich mateřských společností a výroční zprávy pojišťoven za rok 2012.

3.1 Trh s životním pojištěním v České republice

Podle údajů České národní banky působí na českém pojistném trhu celkem 51 tuzemských a zahraničních poboček komerčních pojišťoven. Pojišťovny jsou rozlišovány dle poskytování pojistné ochrany na životní, neživotní a smíšené, přičemž smíšené pojišťovny se soustřeďují jak na odvětví životního, tak i neživotního pojištění. V České republice je celkem 6 životních, 30 neživotních a 15 smíšených pojišťoven. Poskytovat životní pojištění mohou pouze životní a smíšené pojišťovny, tedy 21 pojišťoven.

Na pojistném trhu v České republice působí také Česká asociace pojišťoven. Jedná se o zájmové sdružení vytvořené na organizaci a podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Asociace je právnickou osobou a její sídlo se nachází v Praze. Svou činnost zahájila v lednu 1994. Jejím posláním je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí. Podíl členských pojišťoven ČAP na celkovém předepsaném pojistném v České republice je téměř 98 %. V současné době ČAP sdružuje 28 řádných členů a 2 členy se zvláštním statutem. Mezi členy se zvláštním statutem patří Česká kancelář pojistitelů a Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. Řádným členem se může stát pojišťovna podnikající na území České republiky v souladu se zákonem o pojišťovnictví. ČAP má stanoveno několik úloh, které se snaží v rámci své činnosti plnit. Jedná se o:

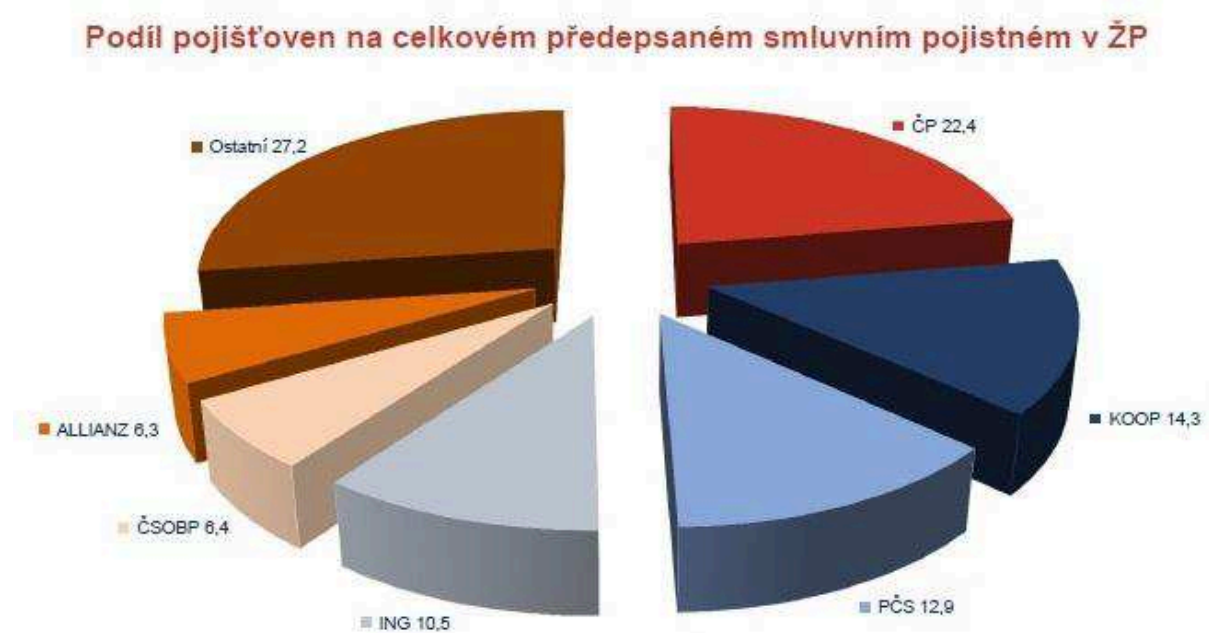
- zpracovávání připomínek k právním předpisům týkajících se pojišťovnictví, pojištění nebo jiných zájmů pojišťoven a prosazování nezbytných úprav české i evropské legislativy,
- vytváření nástrojů zábrany škod a pojistných podvodů,

- sjednocování pravidel a postupů členů v oblasti technické, informační a statistické,
- vytváření informačních nástrojů pro veřejnost o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách,
- přispívání k odborné informovanosti členů a zabezpečování vzdělání,
- vytváření pravidel etického chování v pojišťovnictví,
- působení při odstraňování rozporů mezi členy asociace.

Seznam řádných členů ČAP je uveden v příloze č. 6.

V grafu 3.1 jsou uvedeni členové ČAP s největším podílem předepsaného pojistného na českém pojistném trhu za rok 2013. Z grafu je patrné, že téměř čtvrtinu z celkového předepsaného smluvního pojistného v životním pojištění připadá na Českou pojišťovnu. Dále následuje trojice pojišťoven, jejichž hodnoty převyšují hranici 10 %. Jedná se o pojišťovnu Kooperativa, která zaujímá druhé místo, dále v pořadí vystupuje Pojišťovna České spořitelny a ING Životní pojišťovna. Za pozornost stojí ještě pojišťovny ČSOB a Allianz, které za minulý rok vykazovali hodnoty kolem 6 % z celkového předepsaného pojistného v životním pojištění.

Graf 3.1: Pojišťovny s největším podílem předepsaného pojistného v ŽP za rok 2013 na českém trhu.

Zdroj: www.cap.cz – vývoj pojistného trhu 2013

Základním kritériem při výběru pojišťoven byl co nejvyšší podíl na předepsaném pojistném v daném segmentu životního pojištění. Osoba, pro kterou je vybírán optimální produkt životního pojištění, dále preferuje pojišťovny, které mají silný kapitálový základ, síť kontaktních míst a v České republice působí dlouhodobě. Na základě těchto uvedených požadavků bylo vybráno celkem pět pojišťoven. Zvolena byla ČSOB Pojišťovna, a. s., ING Životní pojišťovna, N.V., Pojišťovna České spořitelny, a. s., Kooperativa pojišťovna, a. s. a Česká pojišťovna, a.s.

3.2 ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB

Univerzální pojišťovna ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB, dále jen ČSOB Pojišťovna, působí pod tímto názvem od roku 2003, kdy změnila svou obchodní firmu z IPB Pojišťovna. Povolení k provozování pojišťovací činnosti bylo pojišťovně uděleno dne 17. 4. 1992. Sídlo společnosti se nachází v Pardubicích. Výše základního kapitálu činí 2 796 248 000 Kč. ČSOB Pojišťovna je součástí nadnárodní finanční skupiny KBC, se sídlem v Belgii. KBC Verzekeringen, N.V. vlastní 75% akcií ČSOB Pojišťovny. Držitelem zbylých 25% akcií je Československá obchodní banka, a. s. ČSOB Pojišťovna byla v roce 2012 ohodnocena ratingovou agenturou Standard & Poor's ratingem BBB+ se stabilním výhledem a potvrdila tak dlouhodobě silnou pozici na českém trhu. Stabilní výhled ratingu vychází mimo jiné z výborné úrovně kapitalizace a likvidity pojišťovny. V roce 2012 předepsala ČSOB Pojišťovna pojistné v celkovém objemu 13,7 mld. Kč, čímž se řadí mezi největší pojišťovny v České republice. Její tržní podíl podle předepsaného pojistného vykazovaného Českou asociací pojišťoven byl ke konci roku 2012 na úrovni 6,8 % (6,4 % v neživotním pojištění a 7,3 % v životním pojištění). Poboček ČSOB Pojišťovny se na území České republiky nachází více než 200. Ke konci roku 2012 měla ČSOB Pojišťovna 702 zaměstnanců.

ČSOB Pojišťovna je členem České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů, Českého jaderného poolu a Poolu pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. Je také přidruženým členem I.N.I. (International Network of Insurance – mezinárodní síť pojištění), což jí umožňuje uzavírat prostřednictvím členských pojišťoven pojistné kontrakty po celém světě, a také členem mezinárodní organizace I.A.T.A. (International Air Transport Association), která zastřešuje pojištění cestovních agentur – prodejců letenek pro případ neschopnosti platit závazky.

3.2.1 Charakteristika produktu FORTE

Životní pojištění Forte je investiční životní pojištění. Zhodnocení investiční složky pojištění aktivně ovlivňuje klient volbou programů investování pro investování části pojistného. Pojištění Forte je běžně placené životní pojištění, které umožňuje jednou pojistnou smlouvou pojistit na vysoké pojistné částky dva dospělé a až pět dětí. Každý člen rodiny si přitom může pojistit rizika přesně podle svých konkrétních potřeb. Maximální vstupní věk je 70 let. Minimální pojistná doba je 10 let a pojištění může být sjednáno nejvýše do 80 let. Dítěti lze zřídit pojištění hned po přidělení rodného čísla, nebo nejpozději v 17 letech. Nejvyšší koncový věk pro dítě je 26 let a pojištění musí trvat alespoň 1 rok.

U výplaty pojistného plnění pro případ smrti existují dvě varianty, ze kterých si pojištěný může jednu vybrat. V první variantě s plným krytím je hrazeno pojistné ve výši součtu sjednané pojistné částky pro případ smrti a hodnoty účtu pojistníka. U druhé varianty s doplňkovým krytím je vyplacena buď sjednaná pojistná částka, nebo hodnota účtu pojistníka, podle toho, která z nich je vyšší. Minimální hodnota pojistné částky pro případ smrti je 10 000 Kč.

V průběhu trvání pojištění je možné provádět řadu změn a přizpůsobit tak pojištění aktuálním životním potřebám. Pojistník může měnit pojistné, pojistnou částku, přidat či odebrat připojištění nebo upravit dobu jeho trvání. K základnímu pojištění je možno sjednat různá připojištění. V nabídce je pojištění pro případ vážné choroby, pojištění pro případ plné invalidity následkem nemoci nebo úrazu, pojištění pro případ plné invalidity následkem úrazu, pojištění pro případ plné invalidity následkem nemoci nebo úrazu s opakovanou výplatou pojistného plnění (tzv. zproštění od placení pojistného), pojištění pro případ smrti následkem úrazu, pojištění pro případ trvalých následků úrazu, pojištění pro případ léčení úrazu s pojistným plněním ve formě denního odškodného, pojištění pro případ pracovní neschopnosti následkem nemoci, pojištění pro případ hospitalizace následkem nemoci nebo úrazu a pojištění pro případ hospitalizace následkem úrazu. Pro děti je nabízeno pojištění pro případ trvalých následků úrazu, pojištění pro případ léčení úrazu, pojištění pro případ hospitalizace následkem nemoci nebo úrazu a pojištění pro případ vážné choroby.

Kromě této finanční ochrany lze pojištění Forte využít také k pravidelnému spoření. Své peníze mohou klienti investovat prostřednictvím investičních strategií. Opatrní investoři mohou využít spoření přes Garantovaný fond se zaručeným zhodnocením 1,9 % ročně, s možností navýšení zhodnocení o podíly na zisku ČSOB Pojišťovny. V našem případě byl

pojistníkem vybrán dynamický program investování s ČSOB Dynamickým fondem a předpokládaným ročním zhodnocením 4,5 %. Tento fond je rizikový, ale z dlouhodobého hlediska nejvýnosnější. Nicméně, díky vyššímu věku pojistníka, nelze u ČSOB Pojišťovny spořit celou částku přes Dynamický fond. Část finančních prostředků je tedy uloženo do Garantovaného fondu v poměru stanoveném pojišťovnou. Modelový průběh pojištění je uveden v Příloze č. 1.

3.3 ING Životní pojišťovna, N.V.

ING Životní pojišťovna N.V. je součástí globální finanční skupiny ING. Tato instituce holandského původu se sídlem v Amsterdamu nabízí stabilní a kvalitní služby v oblasti pojišťovnictví, bankovníctví a správy aktiv pro 85 milionů klientů ve více než 40 zemích světa. Na území České republiky získalo právě ING (ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku, tehdy ještě Nationale-Nederlanden) v roce 1991 jako první zahraniční společnost po pádu komunismu licenci k uzavírání pojistných smluv. ING Životní pojišťovna je členem České asociace pojišťoven. ING se specializuje na životní pojištění a dnes se řadí ke špičce mezi poskytovateli tohoto produktu na českém trhu.

V roce 2012 předepsala ING Životní pojišťovna pojistné o celkovém objemu 15,3 mld. Kč, čímž se řadí mezi největší pojišťovny v České republice. Její tržní podíl podle předepsaného pojistného vykazovaného Českou asociací pojišťoven byl ke konci roku 2012 na úrovni 10,5 % v životním pojištění. Na území České republiky se nachází celkem 19 poboček, dále pro ING pracuje řada specializovaných finančních poradců, kteří jsou neustále vzdělávání. Ke konci roku 2012 měla ING Životní pojišťovna v České republice 683 zaměstnanců. V roce 2012 byla ING Životní pojišťovna oceněna jako Nejlepší pojišťovna roku v soutěži vyhlašované Hospodářskými novinami.

3.3.1 Životní pojištění ING SMART

Životní pojištění ING Smart nabízí komplexní výhody ve formě optimální pojistné ochrany a možnosti vytvořit si finanční rezervu. Tento pojistný produkt je mimořádně flexibilní a maximálně se tak přizpůsobí aktuálním životním potřebám klienta. ING Smart se hodí pro všechny lidi, kteří mají rádi pocit svobody a záleží jim na tom, aby je pojištění dlouhodobě nelimitovalo a mohli ho kdykoli měnit. Pojištění ING Smart bylo pro svou

flexibilitu v uplynulých letech oceněno titulem Životní pojištění roku 2011 a 2012 v soutěži Fincentrum Banka roku. Na jednu pojistnou smlouvu lze pojistit dvě dospělé osoby a dále připojistit až 10 dětí pro případ úrazu. Maximální vstupní věk pojištěného je 65 let a pojištění může být sjednáno až do 75 let. Minimální pojistná částka je 10 000 Kč. Naopak maximální pojistná částka je pojišťovnou stanovena na 5 000 000 Kč. K základnímu pojištění je možno sjednat různá připojištění. V nabídce je připojištění pro případ smrti následkem úrazu, připojištění pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním, připojištění denních dávek za dobu nezbytného léčení úrazu, připojištění pro případ invalidního důchodu následkem úrazu s výplatou renty, připojištění pro případ invalidního důchodu, připojištění pro případ rakoviny dospělých, připojištění pro případ závažných onemocnění dospělých, připojištění pro případ zproštění od placení pojistného s výplatou renty, připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti, denní dávky při pracovní neschopnosti následkem úrazu, připojištění denní dávky při pobytu v nemocnici následkem úrazu, připojištění denní dávky při pobytu v nemocnici a připojištění pro případ zproštění od placení pojistného v případě ztráty zaměstnání nebo pracovní neschopnosti. Pro děti je nabízeno připojištění pro případ trvalých následků dítěte s progresivním plněním, připojištění denních dávek za dobu nezbytného léčení úrazu dítěte, připojištění pro případ závažných onemocnění dětí, připojištění denní dávky při pobytu v nemocnici následkem úrazu pro děti a připojištění denní dávky při pobytu v nemocnici pro děti. Původně životní pojišťovny umožňovaly pouze pojištění pro případ invalidity 3. stupně. ING Životní pojišťovna nyní nabízí možnost pojištění všech tří stupňů invalidity. V případě ochrnutí všech čtyř končetin navíc poskytuje progresi výplaty na 150 % pojistné částky.

Kromě této finanční ochrany lze pojištění Smart využít také k pravidelnému spoření. Své vložené prostředky mohou klienti zhodnotit pomocí široké nabídky investičních strategií. Opatrní investoři mohou využít bezpečného Garantovaného fondu se zaručeným zhodnocením 1,9 % ročně a s možností navýšení zhodnocení o podíly na zisku ING Životní pojišťovny. V našem případě byla pojistníkem vybrána dynamická strategie investování s předpokládaným ročním zhodnocením 4 %. Tato strategie je riziková, ale z dlouhodobého hlediska nejvýnosnější. Model pojištění je uveden v Příloze č. 2.

3.4 Pojišťovna České spořitelny, a. s., Vienna Insurance Group

Pojišťovna České spořitelny, a. s., Vienna Insurance Group (dále jen Pojišťovna České spořitelny) je smíšená pojišťovna působící na pojistném trhu v České republice od roku 1992.

Sídlo společnosti je v Pardubicích. Pojišťovna České spořitelny je dceřinou společností pojišťovacího koncernu Vienna Insurance Group AG, se sídlem v Rakousku. Vienna Insurance Group vlastní 90 % akcií Pojišťovny České spořitelny. Další dva vlastníci, mezi které patří Česká spořitelna, a. s. a Kooperativa pojišťovna, a. s., se shodně dělí o podíly v hodnotě 5 %. Základní kapitál této společnosti činí 1 900 100 000 Kč. V roce 2012 předepsala Pojišťovna České spořitelny pojistné v celkovém objemu 10,7 mld. Kč, čímž se řadí mezi největší pojišťovny v České republice. Její tržní podíl podle předepsaného pojistného vykazovaného Českou asociací pojišťoven byl ke konci roku 2012 na úrovni 5,1 % (0,2 % v neživotním pojištění a 12,1 % v životním pojištění).

Pojišťovna České spořitelny je členem České asociace pojišťoven. Průměrný evidenční stav zaměstnanců na konci roku 2012 činil 239. Společně s více než 4 600 poradci České spořitelny je zajišťován komplexní prodejní a poprodejní servis na více než 680 místech v České republice. Dále je zavedena externí síť Pojišťovny České spořitelny, která čítá zhruba 200 externích smluvních partnerů, kteří zajišťují nejen prodej pojistných produktů, ale i profesionální klientský servis. V roce 2012 obsadila Pojišťovna České spořitelny 2. místo v kategorii Nejlepší pojišťovna roku v soutěži vyhlašované Hospodářskými novinami.

3.4.1 Životní pojištění FLEXI

Životní pojištění Flexi je univerzální produkt, který se vyznačuje spojením životního pojištění a investování. Část pojistného určená na investování slouží k navýšení kapitálové hodnoty smlouvy a je možné ji umístit do jednoho či více fondů. Flexi životní pojištění může být sjednáno na pojistnou dobu od 3 let. Maximální možná výše této doby není stanovena, ovšem pojištění lze sjednat nejvýše do věku 75 let pojištěného. Vstupní věk pro sjednání pojištění činí 18 až 70 let. Pomocí jedné smlouvy je možno pojistit až 2 dospělé osoby a 5 dětí. Pojistná částka je stanovena jako konstantní, ovšem v průběhu pojištění lze tuto částku pojistníkem upravit. Minimální pojistná částka činí 10 000 Kč. Taktéž dobu pojištění, pojistné a další parametry lze kdykoliv v průběhu pojištění měnit. Každý rok je klientovi umožněna jedna změna v pojistné smlouvě zdarma, při další změně je účtován poplatek ve výši 100 Kč. Pojištění je možné spravovat pomocí internetu, prostřednictvím SERVIS 24 Internetbanking, pak nejsou změny parametrů pojištění zpoplatněny. Pojistné je možné uhradit jednorázově, nebo běžně. V případě běžného placení pojistného má pojistník na výběr měsíční, čtvrtletní, pololetní nebo roční interval placení.

K základnímu pojištění je možno sjednat různá připojištění. V nabídce je pojištění smrti z jakýchkoliv příčin a dožití, pojištění smrti následkem úrazu, pojištění trvalých následků úrazu, pojištění denního odškodného za dobu léčení úrazu, pojištění pracovní neschopnosti z důvodů nemoci, pojištění hospitalizace, pojištění velmi vážných onemocnění, pojištění invalidity (3. stupně) nebo dlouhodobé péče s jednorázovou výplatou pojistné částky, pojištění invalidity (3. stupně) nebo dlouhodobé péče s výplatou doživotní renty, pojištění doživotní kapitálové renty, pojištění zproštění od placení pojistného, pojištění kapitálové hodnoty a předběžné krytí. U dětí lze připojistit rizika pojištění velmi vážných nemocí, úrazové složky, pojištění hospitalizace a předběžného krytí. Předběžné krytí znamená pojistnou ochranu pojištěného do doby, než pojistná smlouva nabude platnosti.

Kromě této finanční ochrany lze pojištění Flexi využít také k pravidelnému spoření. Své vložené prostředky mohou klienti zhodnotit pomocí nabídky investičních strategií. Opatrní investoři mohou využít konzervativní strategie, kde je investováno do mixu podílových fondů jak dluhopisových, tak akciových a nemovitostních. Převažuje zde ovšem dluhopisová složka. Mezi další strategie patří vyvážená strategie a pojistníkem vybraná progresivní strategie. Progresivní strategie je založena především na investování do akciových a nemovitostních fondů. Rozložení investic je velmi dynamické. V našem případě byly všechny peněžní prostředky vloženy do akciového fondu s předpokládaným ročním zhodnocením 7 %. Tato strategie je riziková, ale z dlouhodobého hlediska nejvýnosnější. Modelový průběh pojištění je uveden v Příloze č. 3.

3.5 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group je druhou největší pojišťovnou na tuzemském trhu. Byla založena v roce 1991 jako první komerční pojišťovna na území bývalého Československa. Je univerzální pojišťovnou, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění jak pro občany, tak pro klienty z řad firem od drobných podnikatelů až po velké korporace. Kooperativa je součástí koncernu Vienna Insurance Group, který vlastní 96,32 % jejich akcií. Mezi další akcionáře patří VLTAVA majetkoprávní a podílová spol. s r.o., Praha s podílem 2,07 % a Svaz českých a moravských výrobních družstev, Praha s podílem 1,61 %. Základní kapitál této společnosti činí 3 000 000 000 Kč.

V roce 2012 předepsala Kooperativa pojišťovna pojistné v celkovém objemu 30,62 mld. Kč. Její tržní podíl podle předepsaného pojistného vykazovaného Českou asociací pojišťoven byl ke konci roku 2012 na úrovni 19,1 % (23,1 % v neživotním pojištění a 13,2 % v životním

pojištění). Pojištění lze sjednat se zprostředkovatelem pojištění, nebo na obchodních místech, kterých je přes 300. Ke konci roku 2012 měla Kooperativa pojišťovna 3 838 zaměstnanců. Kooperativa pojišťovna je členem České asociace pojišťoven a České kanceláře pojistitelů.

3.5.1 Životní pojištění PERSPEKTIVA

Životní pojištění PERSPEKTIVA je moderní, vysoce variabilní pojištění, které může klienta provázet celý život. Lze jej sjednat pro dospělé i pro děti, pro jednotlivce nebo jako rodinné pojištění pro více osob. Může sloužit k tvorbě finanční rezervy s možností aktivně ovlivňovat výnos z investic nebo jako pojištění především rizikové zajišťující zmírnění finančního dopadu nenadálých životních událostí. Na jednu pojistnou smlouvu lze pojistit až pět osob, a to dva dospělé a tři děti. Hlavní pojištěný musí mít nejméně 18 let. Maximální vstupní věk je 70 let. Pokud se jedná o dítě, lze mu zřídit pojištění, jakmile dosáhne staří jednoho dne, nejpozději však v 17 letech. Minimální pojistná doba je 10 let a pojištění může být sjednáno nejvýše do 80 let. Minimální pojistná částka je stanovena na 50 000 Kč. Běžné pojistné je možné platit ročně, pololetně, čtvrtletně nebo měsíčně. Minimální výše ročního pojistného je 4 800 Kč.

K základnímu pojištění lze uplatnit celá řada dalších připojištění. V nabídce je pojištění pro případ smrti pro hlavního pojištěného, pojištění pro případ smrti druhého pojištěného, úrazové pojištění osob, úrazové pojištění při dopravní nehodě, pojištění pro případ vážných onemocnění, pojištění pro případ pobytu v nemocnici, pojištění pro případ pracovní neschopnosti, pojištění pro případ plné invalidity s výplatou důchodu, pojištění pro případ plné nebo částečné invalidity s výplatou pojistné částky, pojištění důchodu pro pozůstalé, zproštění od placení v případě plné invalidity a osvobození od placení pojistného v případě smrti druhého pojištěného. Pro děti je nabízeno úrazové pojištění, úrazové pojištění při dopravní nehodě, pojištění vážných onemocnění, pojištění pro případ pobytu dítěte v nemocnici, pojištění pro případ ošetřování nemocného dítěte, pojištění pro případ péče o zdravotně postižené dítě a zdravotní asistenční služba MediKompas. V rámci zdravotní péče MediKompas jsou pojištěnému poskytovány informace o zdravotnických službách, jako jsou informace o zdravotnických zařízeních včetně zařízení zajišťujících pohotovost, informace o lékárnách, o veřejném zdravotním pojištění a cestovní pojištění poskytované pojistitelem. Klient má možnost telefonické konzultace s odbornými lékaři, kde se může zeptat na svůj zdravotní stav, informovat se o lécích a jejich účincích, informovat se před cestou do zahraničí o možných zdravotních rizicích pro danou lokalitu atd.

Kromě této finanční ochrany lze pojištění PERSPEKTIVA využít také k pravidelnému spoření. Své vložené prostředky mohou klienti zhodnotit pomocí několika podílových fondů. Pojistník si dokonce může vytvořit své vlastní portfolio. Opatrní investoři mohou využít Garantovaného fondu se zaručeným zhodnocením 1,9 % ročně. Mezi další fondy, do kterých lze investovat, patří ERSTE-SPARINVEST Konzervativní fond, ERSTE-SPARINVEST Dynamický fond, ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond, C-QUADRAT Arts Balanced, C-QUADRAT Arts Dynamic, C-QUADRAT Strategie AMI CZK, Conseq Active Invest Vyvážené portfolio, Conseq Active Invest Dynamické portfolio, Komoditní fond a Vkladový fond. V našem případě byl pojistníkem vybrán ERSTE-SPARINVEST Progresivní fond s předpokládaným ročním zhodnocením 6,5 %. Tento fond je rizikový, ale z dlouhodobého hlediska nejvýnosnější. Modelový průběh pojištění je uveden v Příloze č. 4.

3.6 Česká pojišťovna, a. s.

Česká pojišťovna je největší tuzemskou pojišťovnou s více než 185letou tradicí. Jako univerzální pojišťovna poskytuje celé spektrum služeb pokrývajících jak individuální životní a neživotní pojištění, tak pojištění pro malé, střední a velké klienty v oblasti průmyslových a podnikatelských rizik a také zemědělství. Česká pojišťovna byla k 31. prosinci 2012 součástí koncernu, v němž je hlavní holdingovou společností zastřešující celou strukturu Generali PPF Holding B.V. Konečnou osobou ovládající Českou pojišťovnu je Assicurazioni Generali S.p.A., která disponovala k 31. prosinci 2012 51% podílem na hlasovacích právech. 8. ledna 2013 oznámila skupina PPF, že se dohodla na prodeji svého 49% podílu v Generali PPF Holding B.V. společnosti Assicurazioni Generali S.p.A. Transakce probíhá ve dvou etapách: 25% podíl odkoupila Generali k 28. březnu 2013 a zbývajících 24% podíl PPF bude odkoupen ke konci roku 2014. Česká pojišťovna v hodnocení světové agentury Standard & Poor's dosahuje ratingu A-, který dokazuje vysokou finanční stabilitu společnosti.

Základní kapitál této společnosti činí 4 000 000 000 Kč. V roce 2012 předepsala Česká pojišťovna pojistné v celkovém objemu přes 29,9 mld. Kč. Její tržní podíl podle předepsaného pojistného vykazovaného Českou asociací pojišťoven byl ke konci roku 2012 na úrovni 25,9 % (27,9 % v neživotním pojištění a 23,1 % v životním pojištění). Pojištění lze sjednat se zprostředkovatelem pojištění, nebo na obchodních místech, kterých je přes 4 500. Ke konci roku 2012 měla Česká pojišťovna přibližně 3 900 zaměstnanců a 5 600 obchodních zástupců. Česká pojišťovna je členem České asociace pojišťoven a České kanceláře pojistitelů.

3.6.1 Životní pojištění DIAMANT

Životní pojištění Diamant nabízí komplexní výhody ve formě optimální pojistné ochrany a možnosti vytvořit si finanční rezervu. Tento pojistný produkt je pružnější než jiná životní pojištění. Celou řadu vlastností lze měnit i v průběhu pojištění podle momentální životní situace pojistníka. Jednoduše lze zvýšit či snížit pravidelně placené pojistné, zrušit anebo změnit parametry volitelných pojištění. Na jednu pojistnou smlouvu lze pojistit jak jednu osobu, tak i celou rodinu. Životní pojištění Diamant je možné sjednat na dobu od 3 do 84 let. Pro sjednání pojistné smlouvy je zapotřebí, aby vstupní věk u dospělé osoby činil 15 až 96 let a u dětí 6 týdnů až 14 let. Pokud má zájemce o pojištění již u České pojišťovny sjednáno jakékoli pojištění, pak má nárok na slevu z pojistného ve výši 15 %. Životní pojištění Diamant obsahuje Program Lady, který představuje pojištění pro případ operace v důsledku rakoviny prsu, děložního čípku či dělohy. Zajišťuje úhradu nákladů na kvalitní léčbu, rekonvalescenci, kosmetických zákroků nebo rehabilitačních pomůcek. Tento program také pomáhá pokrýt náklady spojené s provozem domácnosti a v případě diagnózy usnadní znovu zapojení do plnohodnotného života.

K základnímu pojištění lze uplatnit celá řada dalších připojištění. V nabídce připojištění se nachází doba nezbytného léčení úrazu, smrt následkem úrazu v motorovém vozidle, smrt následkem úrazu, trvalé následky úrazu s progresivním plněním, závažné následky úrazu, pojištění pro případ smrti, pravidelná výplata důchodu v případě smrti, pojištění pro případ dožití, garantovaná částka při dožití, zproštění od placení v případě trvalé invalidity, pojištění pro případ invalidity, pojištění denní podpory při pobytu v nemocnici, pojištění plateb pojistného při pracovní neschopnosti, pojištění splátek úvěru při změně příjmu, pojištění pro případ nemoci u závažných onemocnění či kritických onemocnění, asistenční služby Medik či Medik Plus a pojištění denní dávky při pracovní neschopnosti. Volnou hotovost lze využít k úhradě mimořádného pojistného, čímž se zvýší celková částka, která bude vyplacena v případě pojistné události. Mimořádné pojistné bude umístěno do investičního programu dle volby pojistníka.

Kromě této finanční ochrany lze pojištění Diamant využít také k pravidelnému spoření. Své vložené prostředky mohou klienti zhodnotit pomocí nabídky investičních možností. Pojistník sám rozhodne jakým způsobem a do jakých fondů bude investovat. Pojišťovnou je nabízeno investování přes Vyvážený fond fondů a Dynamický fond fondů. Jednotlivé varianty se od sebe liší výší možných výnosů a mírou rizika. Vyvážený fond fondů

si zvolí ti klienti, kteří hledají vyvážený poměr mezi rizikem a potenciálním zhodnocením ve střednědobém až dlouhodobém horizontu. Důraz je kladen na dosažení zhodnocení, které bude překonávat klasické konzervativní produkty, a přitom umožní částečnou participaci na akciových a komoditních trzích. Fond bude alokovat své portfolio převážně mezi konzervativní fondy. Dynamický fond fondů je ideálním nástrojem pro klienty, kteří chtějí využít potenciálu na akciových a komoditních trzích. Je třeba počítat s tím, že dosažení vyššího zhodnocení bude za cenu vyššího kolísání hodnoty investičního fondu. Fond bude investovat převážně do akciových fondů. Mezi fondy, do kterých lze investovat, patří Konzervativní fond, Fond korporátních dluhopisů (Dluhopisový fond), Fond globálních značek (Akciový fond), Fond ropného a energetického průmyslu, Zlatý fond, Fond nemovitostních akcií, Fond farmacie a biotechnologie, Fond živé planety, Fond nových ekonomik a Smíšený fond. V našem případě byl pojistníkem zvolen Dynamický fond fondů s předpokládaným ročním zhodnocením 7 %. Tento fond je rizikový, ale z dlouhodobého hlediska nejvýnosnější. Modelový průběh pojištění je uveden v Příloze č. 5.

4 Výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt

Součástí kapitoly je nejprve charakteristika subjektu, pro který bude vybrán optimální produkt životního pojištění. Následně jsou popsány metody vícekritériálního hodnocení. Dále jsou zvolena kritéria hodnocení a varianty produktů, které budou obsahem metod vícekritériální analýzy. Po stanovení kritérií a variant hodnocení následuje aplikace jednotlivých metod vícekritériální analýzy. Obsahem poslední části kapitoly je pak samotný výběr optimálního produktu a zhodnocení zvolené varianty. Ke zpracování kapitoly byly použity informace z publikace Fotr, Švecová a kolektiv (2010).

4.1 Charakteristika subjektu

Subjekt, pro který bude vybírán optimální produkt, je žena ve věku 47 let. Paní Eva je zaměstnaná jako učitelka základní školy a její čistý měsíční příjem se pohybuje kolem 15 000 Kč. Je vdaná a má dvě dospělé děti. V současné době bydlí v rodinném domě v Brumově-Bylnici a nemá žádné jiné závazky. Chtěla by si uzavřít investiční životní pojištění, aby pomocí něj mohla spořit a aby v případě nenadále události dostala nějaké finanční prostředky i její rodina.

Pojistná částka pro případ smrti by měla být 200 000 Kč. Požaduje připojištění úrazu s trvalými následky v hodnotě 100 000 Kč. Chce, aby pojištění obsahovalo možnost zproštění od placení pojistného v případě uznání plné invalidity. Zvažuje i další riziková připojištění, proto je pro ni důležitá dostatečně široká nabídka. Pojištění by mělo trvat do jejích 60 let. Měsíční pojistné je ochotna platit ve výši 1 000 Kč. Její zdravotní stav je dobrý a pro kalkulaci pojištění je tedy zařazena do první rizikové skupiny.

4.2 Metody vícekritériálního hodnocení

Optimální produkt životního pojištění pro daný subjekt je vybírán pomocí metod vícekritériálního hodnocení variant. Metody umožňují rozhodovateli posuzovat varianty na základě stanovených kritérií. Konečný výsledek lze vyjádřit dvojím způsobem. Může být určena celkově nejvýhodnější varianta, která nejlépe splňuje cíle řešení daného problému a další možností je seřazení variant podle celkové výhodnosti, tedy stanovení tzv. preferenčního uspořádání variant.

Nejprve jsou zvoleny varianty, které představují různé možnosti východisek daného problému. Poté je nutné určit kritéria, která jsou pro daný subjekt prioritní. Tato kritéria slouží k posouzení výhodnosti jednotlivých variant. Kritéria lze vyjádřit číselně nebo slovně, tedy kvantitativně nebo kvalitativně. Subjekt požaduje u kritérií kvantitativních, aby v závislosti na jejich charakteru dosahovaly maximálních hodnot a u kvalitativních, aby varianta dané kritérium splňovala.

4.3 Metody stanovení vah kritérií

U většiny metod vícekritériálního hodnocení variant je vyžadováno nejprve stanovit váhy jednotlivých kritérií. Váhy kritérií jsou číselným vyjádřením jejich důležitosti. Čím je dané kritérium pro rozhodovatele významnější, tím jeho váha dosahuje vyšších hodnot. A naopak, méně významným kritériím je přiřazena nižší hodnota. Aby bylo možné dosažení srovnatelnosti vah, je vhodné je normovat tak, aby jejich součet byl roven jedné.

4.3.1 Metody přímého stanovení vah kritérií

Metody přímého stanovení vah kritérií mají společný charakteristický rys, kdy při stanovení vah jednotlivých kritérií dochází k posuzování jejich významnosti přímo. Do skupiny metod přímého stanovení vah kritérií patří metoda bodové stupnice, metoda alokace 100 bodů a metoda porovnání významu kritérií pomocí jejich preferenčního pořadí.

Metoda bodové stupnice je založena na přiřazení určitého počtu bodů z vybrané stupnice každému kritériu v souladu s tím, jaký význam posuzovatel přisuzuje každému kritériu. Výběr bodové stupnice závisí na významnosti jednotlivých kritérií. Před jejím stanovením je vhodné se zamyslet nad vztahem nejvíce a nejméně významného kritéria, jelikož ta budou určovat její rozpětí. Váha kritéria se vypočte ze vztahu

$$v_j = \frac{b_j}{\sum_{i=1}^n f_i}, j = 1, 2, \dots, n. \quad (4.1)$$

Je-li obecně j -té kritérium ohodnoceno b_j body, tedy jedinou hodnotou nebo součtem hodnot při hodnocení více experty, které j -tému kritériu tito experti přidělili.

Metoda alokace 100 bodů je metoda kdy, hodnotitel má k dispozici 100 bodů. Jeho úkolem je rozdělit těchto 100 bodů mezi jednotlivá kritéria v souladu s jejich významností. Váha (nenormovaná) každého kritéria je určena počtem přidělených bodů, přičemž hodnotitel musí dbát na to, aby součet bodů přidělený všem kritériím byl roven právě 100.

Metodu porovnání významu kritérií pomocí jejich preferenčního pořadí lze rozložit do tří kroků. Nejdříve je nutné stanovit pořadí významnosti kritérií, a to buď přímým, nebo etapovým uspořádáním. Při přímém uspořádání určuje rozhodovatel přímo pořadí významnosti kritérií od nejvýznamnějšího až po nejméně významné kritérium. U etapového uspořádání se pořadí kritérií určuje v několika etapách, a to v závislosti na počtu kritérií. V každé etapě je určeno nejvýznamnější a nejméně významné kritérium. Tato kritéria jsou před další etapou ze souboru kritérií vypuštěna a postup se opakuje s redukováným souborem kritérií. V další fázi jsou určeny váhy kritérií porovnáním významu kritérií s kritériem nejméně významným. Nejméně významnému kritériu je přiřazena váha 1 a rozhodovatel určuje kolikrát je předposlední kritérium preferenčního pořadí významnější než to poslední. Totožný postup se následně opakuje, až je v posledním kroku zjištěno, kolikrát je první kritérium významnější vzhledem ke kritériu poslednímu, viz Fotr a kol. (2006).

4.3.2 Metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnávání

U metody stanovení vah kritérií založené na párovém srovnávání je charakteristické zjišťování preferenčních vztahů dvojic kritérií. Tato metoda uvádí dva zástupce, a to metodu párového srovnávání a Saatyho metodu stanovení vah kritérií.

Metoda párového srovnávání zjišťuje počet preferencí pro každé kritérium vzhledem ke všem ostatním kritériím souboru. Rozhodovatel u každé dvojice kritérií určuje, zda preferuje kritérium uvedené v řádku před kritériem uvedeným ve sloupci. Jestliže ano, do příslušného políčka zapíše jedničku, v opačném případě nulu. Pro každé kritérium se nyní stanoví počet jeho preferencí f_i , který je roven součtu jedniček v řádku daného kritéria a součtu nul ve sloupci tohoto kritéria. Na základě počtu preferencí jednotlivých kritérií se jejich normované váhy vypočítají podle vztahu

$$v_i = \frac{f_i}{\sum_{i=1}^n f_i}, \quad (4.2)$$

přičemž počet uskutečněných srovnání je dán vztahem

$$\sum_{i=1}^n f_i = \frac{n \cdot (n-1)}{2}, \quad (4.3)$$

kde v_i představuje normovanou váhu i -tého kritéria, f_i počet preferencí i -tého kritéria a n počet kritérií.

Saatyho metoda pro stanovení vah odstraňuje omezení metody párového srovnávání. Tuto metodu lze rozdělit do dvou kroků. V prvním kroku jsou zjištěny preferenční vztahy dvojic kritérií. Kritéria jsou uspořádána v tabulce, v jejichž řádcích a sloupcích jsou zapsána kritéria ve stejném pořadí. Saaty doporučuje využít pro vyjádření velikostí preferencí bodové stupnice opatřené deskriptory. Bodová stupnice s deskriptory je uvedena v Tab. 4.1.

Tab. 4.1. Saaty doporučovaná bodová stupnice s deskriptory

Počet bodů	Deskriptor
1	Kritéria jsou stejně významná
3	První kritérium je slabě významnější než druhé
5	První kritérium je dosti významnější než druhé
7	První kritérium je prokazatelně významnější než druhé
9	První kritérium je absolutně významnější než druhé

Zdroj: Fotr a kolektiv (2006)

V Tab. 4.1 je uvedena bodová stupnice obsahující pouze liché prvky. Hodnoty 2, 4, 6, 8 lze využít k jemnějšímu rozlišení velikosti preferencí dvojic kritérií. Výsledkem tohoto kroku je získání pravé horní trojúhelníkové části matice velikostí preferencí. Pokud je označena tato matice písmenem S , pak její další prvky lze získat podle vztahů:

$$s_{ii} = 1 \quad \text{pro všechna } i, \quad (4.4)$$

$$s_{ji} = 1/s_{ij} \quad \text{pro všechna } i \text{ a } j. \quad (4.5)$$

Druhým krokem je stanovení vah kritérií. Váhy lze stanovit, buď exaktními, nebo aproximativními postupy. K exaktním přístupům patří postupy založené na výpočtu vlastního vektoru matice relativních důležitostí či metody nejmenších čtverců. U aproximativního postupu jsou všechny prvky pro každý řádek pronásobeny a určí se n -tá odmocnina z tohoto

součinu, kdy n je počet prvků. Výsledné geometrické průměry řádků Saatyho matice je dále nutné znormovat, viz Fotr a kol. (2006).

4.3.3 Metoda postupného rozvrhu vah

Metoda postupného rozvrhu vah je založena na myšlence seskupení kritérií v rámci souborů kritérií do dílčích skupin podle příbuznosti jejich věcné náplně. Postup při určení vah jednotlivých kritérií je následující. Nejprve jsou stanoveny váhy jednotlivých skupin kritérií. Tyto váhy musí být normovány, tzn., že součet vah skupin kritérií musí být roven jedné. Následně se stanoví váhy každého kritéria v jednotlivých skupinách. Tyto váhy musí být opět normovány. Výsledné váhy kritérií jsou stanoveny pronásobením váhy kritéria v jeho skupině vahou této skupiny kritérií.

4.3.4 Stanovení vah kompenzační metodou

Při použití této metody může v některých případech dojít ke zkreslení výsledků vícekritériálního hodnocení, jelikož předem stanovené váhy neodrážejí rozsahy důsledků variant vzhledem k jednotlivým kritériím. Pokud je rozsah mezi nejlepší a nejhorší hodnotou u variant přibližně stejný, nebude toto kritérium plnit významnou roli při rozhodování. Postup stanovení vah probíhá v následujících krocích. Nejdříve si hodnotitel představí hypotetickou variantu, která bude mít nejhorší možné dopady vůči všem kritériím. Dále určí kritérium první v pořadí, u něhož je změna z nejméně preferované hodnoty na nejvíce preferovanou hodnotu nejdůležitější. Takto je nutné postupovat až do okamžiku, kdy budou všechna kritéria seřazena z hlediska významnosti změn důsledků variant. Tímto způsobem lze srovnat změny prvního kritéria se změnami u všech ostatních a výsledné váhy se nakonec znormují, viz Fotr a kol.(2006).

4.4 Metody hodnocení variant

Pro stanovení nejvhodnějšího produktu lze využít metody vícekritériálního hodnocení variant, díky kterým je možné dále pracovat s váhami kritérií vypočtenými dle metod popsaných v předcházející podkapitole. Metod vícekritériální analýzy existuje celá řada. Mohou být rozděleny na jednoduché metody stanovení hodnoty variant, mezi které patří

metoda váženého pořadí, metoda přímého stanovení dílčího ohodnocení, metoda lineárních dílčích funkcí užítu a metoda bazické varianty, a na metody založené na párovém srovnávání variant, mezi které patří Saatyho metoda a metody založené na prazích citlivosti. Pro tuto práci byla vybrána metoda bazické varianty a metoda váženého pořadí.

4.4.1 Metoda bazické varianty

Metodu bazické varianty porovnává hodnoty důsledků variant vždy s hodnotami tzv. bazické varianty. Bazická varianta může být chápána jako varianta, která dosahuje nejlepších hodnot kritérií z daného souboru variant, nebo varianta, která nabývá pro jednotlivá kritéria právě požadovaných hodnot. Dílčí ohodnocení variant vzhledem ke kritériím výnosového typu se stanoví podle vztahu

$$h_i^j = \frac{x_i^j}{x_i^b} \quad (4.6)$$

a dílčí ohodnocení variant vzhledem ke kritériím nákladového typu dle vztahu

$$h_i^j = \frac{x_i^b}{x_i^j}, \quad (4.7)$$

kde h_i^j představuje dílčí ohodnocení j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu, x_i^j hodnotu důsledku j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu a x_i^b hodnotu bazické varianty k i -tému kritériu.

Závěrem je nutné stanovit celkové ohodnocení variant jako vážený součet dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím, které lze vypočítat podle vztahu

$$H^j = \sum_{i=1}^n v_i \cdot h_i^j \quad \text{pro } j = 1, 2, \dots, m, \quad (4.8)$$

kde H^j je celkové ohodnocení j -té varianty, v_i váha i -tého kritéria, h_i^j dílčí ohodnocení j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu, n počet kritérií hodnocení, m počet variant. Na základě celkového ohodnocení variant lze poté stanovit preferenční uspořádání variant. Nejvýše ohodnocená varianta je variantou optimální.

4.4.2 Metoda váženého pořadí

U metody váženého pořadí je dílčí ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím stanoveno podle pořadí variant vzhledem k těmto kritériím. Dílčí ohodnocení j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu je určeno jako

$$h_i^j = m + 1 - p_i^j, \quad (4.9)$$

kde m vyjadřuje počet variant a p_i^j pořadí j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu.

Celkové ohodnocení j -té varianty se poté rovná váženému součtu dílčích ohodnocení variant vzhledem k jednotlivým kritériím, což lze vyjádřit pomocí vzorce (4.8).

4.5 Stanovení variant a kritérií

Pro výběr optimálního produktu je zapotřebí stanovit varianty a kritéria hodnocení. Na základě požadavků zájemce o pojištění bylo vybráno celkem pět variant. Pořadí variant je následující:

- varianta 1 (V1) – životní pojištění Forte (ČSOB Pojišťovna),
- varianta 2 (V2) – životní pojištění ING Smart (ING pojišťovna),
- varianta 3 (V3) – životní pojištění Flexi (Pojišťovna České spořitelny),
- varianta 4 (V4) – životní pojištění Perspektiva (Kooprativa pojišťovna),
- varianta 5 (V5) – životní pojištění Diamant (Česká pojišťovna).

Kritéria, která zde budou porovnávána, vycházejí z požadavků zájemce o pojištění. Mezi kritéria bude zařazena kapitálová hodnota na konci pojistné doby, počet možných připojištění, počet nabízených fondů, zproštění od placení pojistného, a zda se nachází pobočka pojišťovny v okolí trvalého bydliště. K následujícím kritériím jsou přiřazeny tyto požadavky:

- kritérium 1 (K1) – kapitálová hodnota pojištění na konci pojistné doby – maximální,
- kritérium 2 (K2) – počet možných připojištění - maximální,
- kritérium 3 (K3) – počet nabízených fondů - maximální,
- kritérium 4 (K4) – zproštění od placení pojistného – ano,
- kritérium 5 (K5) – pobočka pojišťovny v okolí trvalého bydliště – ano.

4.5.1 Charakteristika kritérií

Za nejvýznamnější **kritérium (K1)** je zvolena kapitálová hodnota pojištění na konci pojistné doby. Zájemce o pojištění požaduje trvání pojištění do 60 let a zajímá se o možnou výši kapitálové hodnoty na konci pojistné doby při nejvyšším zhodnocení. Subjektem byla zvolena měsíční platba pojistného ve výši 1 000 Kč. Na základě klientova zájmu o co nejvyšší výnosnost i za cenu vyššího rizika, byly zvoleny nejagresivnější strategie investování, kde je obecně předpokládané zhodnocení ve výši až 7 % ročně. Vedle rizika smrti je také zahrnuto do pojištění riziko vážných chorob. Pojištění pro případ smrti je sjednáno na pojistnou částku 200 000 Kč a vážné choroby na pojistnou částku 100 000 Kč. Kapitálové hodnoty jsou čerpány z kalkulací, které se nachází v přílohách č. 1 – 5. Za takto stanovených podmínek by subjekt u jednotlivých produktů měl na konci pojištění obdržet:

- (V1) Forte 84 136 Kč,
- (V2) ING Smart 135 000 Kč,
- (V3) Flexi 114 208 Kč,
- (V4) Perspektiva 123 511 Kč,
- (V5) Diamant 62 047 Kč.

Kritérium (K2) je označeno jako počet připojištění nabízených k pojistnému produktu. Hodnoty tohoto kritéria budou vyjádřeny kvantitativně. Je žádoucí, aby zájemce o pojištění měl na výběr co největší počet připojištění. Každý z uvedených pojistných produktů obsahuje připojištění úrazu s trvalými následky, které je požadováno zájemcem o pojištění. Celkový počet připojištění u vybraných pojistných produktů, pro dospělou osobu, je následující:

- (V1) Forte 11,
- (V2) ING Smart 13,
- (V3) Flexi 13,
- (V4) Perspektiva 12,
- (V5) Diamant 19.

Kritérium (K3) je uvedeno jako počet nabízených fondů. Toto kritérium by mělo být co nejvyšší. Širší výběr znamená pro subjekt větší pružnost při investování a přizpůsobení

investiční strategie jeho potřebám. Celkový počet fondů u vybraných pojistných produktů je následující:

- (V1) Forte 4,
- (V2) ING Smart 12,
- (V3) Flexi 10,
- (V4) Perspektiva 9,
- (V5) Diamant 12.

Kritérium (K4) je uvedeno jako zproštění od placení pojistného v případě invalidity třetího stupně. Je žádoucí, aby pojišťovna bez uzavřeného připojištění zproстила klienta od placení pojistného v případě invalidity třetího stupně. Toto kritérium je hodnoceno kvalitativně. Hodnocení je následující:

- (V1) Forte ano,
- (V2) ING Smart ano,
- (V3) Flexi ano,
- (V4) Perspektiva ne,
- (V5) Diamant ano.

Pod **kritériem (K5)** je uvedeno, zda se nachází pobočka pojišťovny v okolí trvalého bydliště. Toto kritérium je hodnoceno kvalitativně. Zájemce o pojištění upřednostňuje osobní kontakt s institucemi a má zájem na tom, aby vše bylo časově úsporné. Hodnocení je následující:

- (V1) ČSOB Pojišťovna ano,
- (V2) ING pojišťovna ne,
- (V3) Pojišťovna České spořitelny ne,
- (V4) Kooperativa pojišťovna ano,
- (V5) Česká pojišťovna ano.

Všechny hodnoty srovnávaných kritérií u jednotlivých variant jsou shrnuty v Tab. 4.2.

Tab. 4.2: Hodnoty srovnávaných kritérií

Kritérium		Varianta				
Název	Jednotka	V1	V2	V3	V4	V5
K1	Kč	84 136	135 000	114 208	123 511	62 047
K2	počet	11	13	13	12	19
K3	počet	4	12	10	9	12
K4	ano x ne	ano	ano	ano	ne	ano
K5	ano x ne	ano	ne	ne	ano	ano

Zdroj: Vlastní zpracování

4.6 Stanovení vah kritérií

Stanovení vah kritérií metodou párového srovnání je vhodné k tomu, aby bylo možné určit, která kritéria mají pro daný subjekt větší význam a která menší. Podle toho jsou následně stanoveny váhy kritérií. Subjekt posuzuje kritéria postupně po dvojicích a rozhoduje se, které z nich je pro něj důležitější. Určení důležitosti kritérií je uvedeno v Tab. 4.3.

Tab. 4.3: Metoda párového srovnání

Kritérium	K1	K2	K3	K4	K5	Počet preferencí
K1		1	1	1	1	4
K2			1	1	1	3
K3				0	1	1
K4					1	2
K5						0

Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož kritérium K5 má nulový počet preferencí a jeho váha by vyšla nulová, je potřeba získané počty preferencí znormovat a to pomocí vzorce (4.2). Z tohoto důvodu byl ve vztahu (4.2) navýšen počet preferencí o jednu, a tedy upraven na vztah

$$v_i = \frac{f_i + 1}{n + \sum_{i=1}^n f_i} \quad (4.10)$$

Výpočet celkového počtu uskutečněných srovnání podle vztahu (4.3) je

$$\sum_{i=1}^n f_i = \frac{5 \cdot (5-1)}{2} = 10.$$

Podle vztahu (4.10) byly propočteny normované váhy a následně zaokrouhleny na dvě desetinná místa:

- normovaná váha K1 je $v_1 = \frac{4+1}{5+10} = 0,33$,
- normovaná váha K2 je $v_2 = \frac{3+1}{5+10} = 0,27$,
- normovaná váha K3 je $v_3 = \frac{1+1}{5+10} = 0,13$,
- normovaná váha K4 je $v_4 = \frac{2+1}{5+10} = 0,20$,
- normovaná váha K5 je $v_5 = \frac{0+1}{5+10} = 0,07$.

Výsledná váha, počet preferencí a pořadí jednotlivých kritérií jsou shrnuty v Tab. 4.4. Kritérium, které získalo největší počet preferencí, má také nejvyšší váhu a je první v pořadí. Naopak kritérium, které je poslední má nejmenší váhu a také nejmenší počet preferencí.

Tab. 4.4: Váha jednotlivých kritérií

Kritérium	Počet preferencí	Aktualizovaný počet preferencí	Pořadí	Váha
K1	4	5	1.	0,33
K2	3	4	2.	0,27
K3	1	2	4.	0,13
K4	2	3	3.	0,20
K5	0	1	5.	0,07

Zdroj: Vlastní zpracování

Stanovení vah metodou bodovací se určí tak, že jednotlivým kritériím je přiřazeno bodové hodnocení na stanovené stupnici od 1 do 10. Bodové ohodnocení a výsledné váhy kritérií jsou následně vypočteny ze vzorce (4.1) a zobrazeny v Tab. 4.5. Výpočty vah kritérií jsou uvedeny v Příloze č. 7 a zaokrouhleny na 2 desetinná místa.

Tab. 4.5 Váhy kritérií metodou bodovací

Kritérium	Bodové ohodnocení	Váha kritérií
K1	10	0,38
K2	7	0,27
K3	3	0,12
K4	5	0,19
K5	1	0,04
Σ	26	1,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro stanovení vah byly použity dvě odlišné metody, a to metody párového srovnání a metoda bodovací. Z výsledků je zřejmé, že nejdůležitějším kritériem je K1, tedy kapitálová hodnota pojištění na konci pojistné doby. Naopak nejméně důležitým kritériem je K5, tedy skutečnost že se pobočka nachází v místě trvalého bydliště. Výsledné váhy kritérií jsou zobrazeny v Tab. 4.6.

Tab. 4.6 Výsledné váhy kritérií

Kritérium	Metoda párového srovnávání	Metoda bodovací	Průměrné váhy
K1	0,33	0,38	0,36
K2	0,27	0,27	0,27
K3	0,13	0,12	0,13
K4	0,20	0,19	0,20
K5	0,07	0,04	0,06
Σ	1,00	1,00	1,00

Zdroj: Vlastní zpracování

4.7 Stanovení hodnoty variant

Stanovené hodnoty metodou bazické varianty pro kvantitativní kritéria K1, K2 a K3 byly vypočítány podle vztahu (4.6). Výsledky byly zaokrouhleny na dvě desetinná místa. Kvalitativní kritéria K4 a K5 byla ohodnocena přímo, a to tak, že pokud varianta dané kritérium splňovala, byla jí přiřazena hodnota 1,00, v opačném případě 0. V následném textu

jsou uvedeny výpočty hodnot variant ke kritériu K1, zbylé výpočty pro kritéria K2 a K3 jsou uvedeny v Příloze č. 7.

U kritéria K1 je hodnota bazické varianty 135 000 Kč. Pro K1 bylo stanoveno dílčí ohodnocení variant:

- dílčí ohodnocení V1 je $h_1^1 = \frac{84136}{135000} = 0,62$,
- dílčí ohodnocení V2 je $h_1^2 = \frac{135000}{135000} = 1,00$,
- dílčí ohodnocení V3 je $h_1^3 = \frac{114208}{135000} = 0,85$,
- dílčí ohodnocení V4 je $h_1^4 = \frac{123511}{135000} = 0,91$,
- dílčí ohodnocení V5 je $h_1^5 = \frac{62047}{135000} = 0,46$.

Dílčí ohodnocení všech variant jsou uvedena v Tab. 4.7.

Tab. 4.7: Dílčí ohodnocení variant

Kritérium			Dílčí ohodnocení variant				
Název	Váhy	Bazická varianta	V1	V2	V3	V4	V5
K1	0,36	135 000	0,62	1,00	0,85	0,91	0,46
K2	0,27	19	0,58	0,68	0,68	0,63	1,00
K3	0,13	12	0,33	1,00	0,83	0,75	1,00
K4	0,20	1	1,00	1,00	1,00	0	1,00
K5	0,06	1	1,00	0	0	1,00	1,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě zjištěných dílčích hodnot variant a normovaných průměrných vah kritérií, které jsou zachyceny v Tab. 4.6. bylo podle vztahu (4.8) vypočítáno celkové ohodnocení variant podle metody bazické varianty:

- celkové ohodnocení V1 je $H^{V1} = (0,36 \cdot 0,62) + (0,27 \cdot 0,58) + (0,13 \cdot 0,33) + (0,20 \cdot 1,00) + (0,06 \cdot 1,00) = 0,68$,
- celkové ohodnocení V2 je $H^{V2} = (0,36 \cdot 1,00) + (0,27 \cdot 0,68) + (0,13 \cdot 1,00) + (0,20 \cdot 1,00) + (0,06 \cdot 0) = 0,87$,
- celkové ohodnocení V3 je $H^{V3} = (0,36 \cdot 0,85) + (0,27 \cdot 0,68) + (0,13 \cdot 0,83) + (0,20 \cdot 1,00) + (0,06 \cdot 0) = 0,80$,

- celkové ohodnocení V4 je $H^{V4} = (0,36 \cdot 0,91) + (0,27 \cdot 0,63) + (0,13 \cdot 0,75) + (0,20 \cdot 0) + (0,06 \cdot 1,00) = 0,66$,
- celkové ohodnocení V5 je $H^{V5} = (0,36 \cdot 0,46) + (0,27 \cdot 1,00) + (0,13 \cdot 1,00) + (0,20 \cdot 1,00) + (0,06 \cdot 1,00) = 0,83$.

Celkové ohodnocení a pořadí variant dle metody bazické varianty je znázorněno v Tab. 4.8.

Tab. 4.8: Hodnocení porovnávaných variant dle metody bazické varianty

Pořadí	Varianta	Produkt	Celkové ohodnocení
1.	V2	ING Smart	0,87
2.	V5	Diamant	0,83
3.	V3	Flexi	0,80
4.	V1	Forte	0,68
5.	V4	Perspektiva	0,66

Zdroj: Vlastní zpracování

Stanovení hodnoty variant metodou váženého pořadí je následující. Nejdříve je stanoveno pořadí pro každé kritérium. Pokud jsou hodnoty kritérií pro některé varianty stejné, pak jejich pořadí bude nabývat hodnot 1,5, 2,5 atd., kdy např. 1,5 znamená, že se kritéria dělí o první a druhé místo. Varianta, která nejlépe splňuje požadavky, má číslo 1. Naopak varianta, u které je nejhorší výsledek při plnění požadavků, má číslo 5. Kriteriační matice pořadí variant je uvedena v Tab. 4.9.

Tab. 4.9 Kriteriační matice pořadí variant

	V1	V2	V3	V4	V5
K1	4	1	3	2	5
K2	5	2,5	2,5	4	1
K3	5	1,5	3	4	1,5
K4	1	1	1	5	1
K5	1	5	5	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro stanovení celkového ohodnocení jednotlivých variant je nutné nejdříve přepočítat hodnoty uvedené v Tab. 4.9 dle vzorce (4.9). Pomocí těchto výpočtů je získána kritériální matice, která je uvedena v Tab. 4.10.

Tab. 4.10 Kritériální matice

	V1	V2	V3	V4	V5
K1	2	5	3	4	1
K2	1	3,5	3,5	2	5
K3	1	4,5	3	2	4,5
K4	5	5	5	1	5
K5	5	1	1	5	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Nyní je možné vyčíslit celkové hodnocení jednotlivých variant. Výpočet je uveden v Příloze č. 7. Celkové ohodnocení variant pomocí metody váženého pořadí je znázorněno v Tab. 4.11.

Tab. 4.11: Hodnocení porovnávaných variant dle metody váženého pořadí

Pořadí	Varianta	Produkt	Celkové ohodnocení
1.	V2	ING Smart	4,39
2.	V5	Diamant	3,60
3.	V3	Flexi	3,48
4.	V4	Perspektiva	2,74
5.	V1	Forte	2,42

Zdroj: Vlastní zpracování

4.8 Výběr optimálního produktu pro konkrétní subjekt

Optimální produkt životního pojištění pro konkrétní subjekt byl vybrán pomocí metod vícekritériálního hodnocení variant. Rozhodnutí bylo učiněno na základě zvolených kritérií, kterým byla přiřazena váha podle významnosti pro daný subjekt. U jednotlivých variant bylo zjišťováno jejich dílčí ohodnocení a následně celková hodnota.

Celkové ohodnocení a pořadí variant je znázorněno v Tab. 4.12.

Tab. 4.12: Celkové hodnocení porovnávaných variant

Metoda bazické varianty			Metoda váženého pořadí		
Pořadí	Varianta	Celkové ohodnocení	Pořadí	Varianta	Celkové ohodnocení
1.	V2	0,84	1.	V2	4,39
2.	V5	0,82	2.	V5	3,60
3.	V3	0,77	3.	V3	3,48
4.	V1	0,67	4.	V4	2,74
5.	V4	0,64	5.	V1	2,42

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Tab. 4.12 jasně vyplývá, že optimálním produktem pro paní Evu je varianta V2, a tedy produkt ING Smart od ING Životní pojišťovny. Produkt ING Smart dosahoval nejvyšších hodnot u tří z pěti zvolených kritérií. U nejvíce váženého kritéria kapitálová hodnota pojištění na konci pojistné doby výrazně převyšoval ostatní produkty. Produkt poskytuje zproštění od placení pojistného v případě invalidity třetího stupně a nabízí nejvyšší počet fondů. Jediné kritérium, které tento produkt nesplňuje je umístění pobočky pojišťovny v okolí trvalého bydliště zájemce o pojištění. Nicméně, pro subjekt má toto kritérium nejnižší váhu.

Jako druhý v pořadí se umístil produkt Diamant od České pojišťovny. Tento produkt se vyznačoval nejlepšími hodnotami u všech hodnocených kritérií s výjimkou nejvíce ceněného kritéria, a to kapitálové hodnoty pojištění na konci pojistné doby, kde obsadil až poslední místo. Výhodou proti vítězné variantě zůstává pouze umístění pobočky pojišťovny v okolí trvalého bydliště a vyšší počet fondů.

Třetí místo obsadil produkt Flexi od Pojišťovny České spořitelny. U kapitálové hodnoty na konci pojistné doby dosáhl třetí nejvyšší hodnoty. Třetí místo zaujal také z hlediska počtu nabízených fondů. Ve srovnání s ostatními produkty nabízí zproštění od placení pojistného v případě invalidity třetího stupně. Pobočka Pojišťovny České spořitelny není umístěna v okolí trvalého bydliště zájemce o pojištění.

Čtvrtý v pořadí dle metody bazické varianty skončil produkt Forte od ČSOB Pojišťovny. Výhodou produktu Forte je možnost zproštění od placení pojištění v případě invalidity třetího stupně a také umístění pobočky pojišťovny v okolí trvalého bydliště. Mezi slabiny produktu naopak patří počet nabízených fondů, kde obsadil poslední místo. U výše kapitálové hodnoty pojištění na konci pojistné doby byla dosažena druhá nejhorší hodnota.

Jako nejméně vhodný pro daný subjekt byl vyhodnocen produkt Perspektiva od Kooperativa pojišťovny, který získal nejnižší celkové ohodnocení dle metody bazické varianty. Produkt dosáhl druhé nejlepší hodnoty u výše pojistného na konci pojistné doby, nicméně další kritéria dopadla hůř. Špatné umístění má za následek hlavně to, že produkt nenabízí zproštění od placení pojistného v případě invalidity třetího stupně.

Nicméně, při použití metody váženého pořadí se produkt Perspektiva posouvá na čtvrté místo před produkt Forte. Ostatní produkty si zachovaly svá umístění, tudíž jako optimální produkt pro paní Evu je opět vyhodnocen produkt ING Smart i pomocí metody váženého pořadí.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zvolit optimální produkt životního pojištění pro konkrétní subjekt. Výběr byl uskutečněn z produktů pěti pojišťoven působících na českém pojistném trhu. Jednalo se o pojištění Forte od ČSOB Pojišťovny, ING Smart od ING Životní pojišťovny, Flexi od Pojišťovny České spořitelny, Perspektiva od Kooperativa pojišťovny a Diamant od České pojišťovny.

V první části práce byly charakterizovány základní pojmy týkající se životního pojištění, druhy životního pojištění a možné formy připojištění. V kapitole byly také zmíněny informace o pojistné smlouvě, daňovém zvýhodnění či o vzniku a zániku životního pojištění.

V další části práce byl nejprve popsán pojistný trh v České republice a poté podrobně charakterizovány vybrané pojišťovny spolu s jimi nabízenými produkty životního pojištění.

V poslední části byl na základě srovnání jednotlivých variant zvolen optimální produkt pro konkrétní subjekt. Nejprve musel být popsán subjekt, pro který se optimální produkt hledal. Poté byly podrobně charakterizovány metody vícekritériálního hodnocení. Následně byly stanoveny varianty a kritéria, ze kterých byly určeny váhy kritérií pomocí metody párového srovnávání a metody bodovací. Volba optimálního produktu byla uskutečněna pomocí metod vícekritériálního hodnocení variant, konkrétně metodou bazické varianty a metodou váženého pořadí. Nejvýhodnějším produktem pro paní Evu bylo stanoveno pojištění ING Smart od ING Životní pojišťovny, které dosáhlo nejvyššího celkového ohodnocení a tudíž bylo zvoleno jako optimální produkt. Jako druhá nejlepší varianta bylo určeno pojištění Diamant od České pojišťovny. V pořadí třetí skončilo životní pojištění Flexi nabízené Pojišťovnou České spořitelny. Pomocí metody bazické varianty se na čtvrté pozici umístilo životní pojištění Forte od ČSOB Pojišťovny a jako nejméně vhodným produktem bylo zvoleno životní pojištění Perspektiva od Kooperativa pojišťovny. Nicméně, dle metody váženého pořadí se umístění těchto dvou produktů obměnilo a jako nejméně vhodný produkt bylo zvoleno životní pojištění Forte od ČSOB Pojišťovny.

Seznam použité literatury

- [1] BĚHÁLKOVÁ, M. Bakalářská práce: Komparace produktů investičního životního pojištění a výběr optimálního produktu. Ostrava: VŠB - TUO, 2011. 56 s
- [2] BROŽOVÁ, Helena a kol. Modely pro vícekritériální rozhodování, 1.vyd. Credit Praha, 2003. 178 s. ISBN 80-213-1019-7
- [3] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/>
- [4] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/index.html>
- [5] ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s. Výroční zpráva 2012 [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/vyrocní-zpravy.html>
- [6] ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s. Životní pojištění Diamant [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/p?zivotni-pojisteni-diamant-zdravy-zivot>
- [7] ČSOB POJIŠŤOVNA, a.s., ČLEN HOLDINGU ČSOB. Výroční zpráva 2012 [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/o-spolecnosti/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>
- [8] ČSOB POJIŠŤOVNA, a.s., ČLEN HOLDINGU ČSOB. Životní pojištění FORTE [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/zivotni-pojisteni/Stranky/pojisteni-forte.aspx>
- [9] DAŇHEL, J. a kol. Pojistná teorie. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.
- [10] DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

- [11] FOTR, J.; ŠVECOVÁ, L. a kol. Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.
- [12] ING ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA, N.V. Výroční zpráva 2012 [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <https://www.ingpojistovna.cz/tiskove-centrum/vyrocní-zpravy/>
- [13] ING ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA, N.V. Životní pojištění ING Smart [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <https://www.ingpojistovna.cz/pojisteni/investicni-pojisteni/zivotni-pojisteni-ing-smart/>
- [14] KOLEKTIV AUTORŮ. *Životní pojištění*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 104 s. ISBN 80-247-0146-4.
- [15] KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA, a.s., VIENNA INSURANCE GROUP. Výroční zpráva 2012 [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/onas/zakladni-informace/vyrocní-zpravy/>
- [16] KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA, a.s., VIENNA INSURANCE GROUP. Životní pojištění Perspektiva [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-osob/univerzalni-zivotni-pojisteni-perspektiva/perspektiva-detailni-informace-o-produktu/>
- [17] KOZÁKOVÁ, Z. Bakalářská práce: Komparace produktů rizikového životního pojištění a výběr optimálního produktu. Ostrava: VŠB - TUO, 2012. 72 s
- [18] OBČANSKÝ ZÁKONÍK. [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy>
- [19] POJIŠŤOVNA ČESKÉ SPOŘITELNY, a.s., Vienna Insurance Group. Výroční zpráva 2012 [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.pojistovnacs.cz/o-nas/vyrocní-zpravy/>

- [20] POJIŠŤOVNA ČESKÉ SPOŘITELNY, a.s., Vienna Insurance Group. Životní pojištění Flexi [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z:
<http://www.pojistovnacs.cz/flexi-zivotni-pojisteni/>
- [21] Zákon č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů
- [22] Zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů
- [23] Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
ČAP	Česká asociace pojišťoven
f_i	počet preferencí i -tého kritéria
H^j	celkové ohodnocení j -té varianty
h_i^j	dílčí ohodnocení j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu
Kč	Korun českých
m	počet variant
mld.	miliardy
n	počet kritérií
např.	například
N.V.	Naamloze vennootschap (akciová společnost)
p. a.	per annum
p_i^j	pořadí j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu
Tab.	Tabulka
tj.	to je
tzv.	takzvaný
v_i	normovaná váha i -tého kritéria
x_i^b	hodnotu bazické varianty k i -tému kritériu.
x_i^j	hodnota důsledku j -té varianty vzhledem k i -tému kritériu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2014

jméno a příjmení studenta